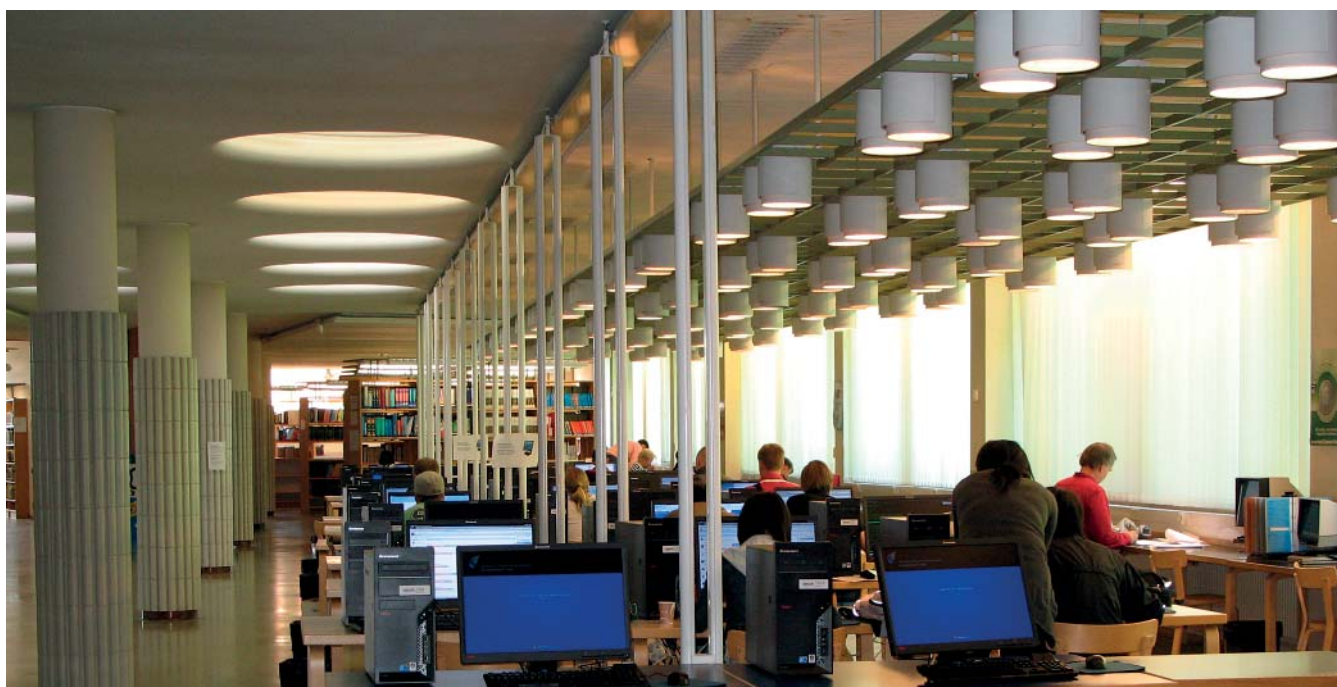


## VUOSIKERTOMUS 2009



## VUOSIKERTOMUS 2009

Jakelu:

Aalto-yliopiston kirjasto, Otaniemi

PL 17000

FI - 00076 Aalto

URL: <http://lib.tkk.fi/>

Puh. +358-9-470 24111

Fax. +358-9-470 24132

E-mail: [infolib@tkk.fi](mailto:infolib@tkk.fi)

© Aalto-yliopiston kirjasto

URL: <http://lib.tkk.fi/Julkaisut/vuosikertomus2009.pdf>

Multiprint Oy

Espoo 2010

Toimituskunta: Jaana Marvia (toimittaja), Aune Kontkanen (kuvat ja tilastot), Sirkku Käsälä, Tarja Paalanen (taitto ja kuvat). Kannen kuva: Aune Kontkanen.

## SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe.....	4
Puheenvuoro.....	5
Vuoden 2009 tapahtumat lyhyesti.....	6
Year 2009 briefly.....	7
Teknillisen korkeakoulun kirjasto - esittely.....	8
E-kurssikirjoja ja muita tietoaينهistohankintoja.....	10
Kokoelmat suurennuslasin alla.....	13
Tietokantayhteistyötä eri tasoilla.....	15
Vuoden artikkeli: Kirjaston asiantuntemusta tarvittiin tutkimuksen arvioinnissa.....	17
Kaukopalvelu suunnitteli tulevaa.....	20
Laatutyö eteni sisäiseen auditointiin.....	21
Opiskelijat käyttävät tiloja ja muita paikallispalveluita.....	22
Koulutuksen merkitys kasvaa koko ajan.....	25
Kirjasto tukee mittavaa julkaisutoimintaa.....	27
Verkkoviestintää ja viestintäyhteistyötä.....	28
Henkilöstöasioissa vanhaa ja uuttakin.....	30
Konkarit ja ensikertalaiset kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.....	32
Taloudellinen tilanne.....	34
Vuosi 2010.....	35

### Liitteet

- Kirjaston neuvottelukunnan kokoonpano
- Kirjaston sekä opetuksen ja opiskelun tuen henkilökunta
- Tilastot 2007 - 2009

Kuva: Aune Kontkanen



Toimintaamme vuonna 2009 leimasi edellisvuoden tapaan Aalto-yliopiston kirjaston valmistelu. Tähän käytettiin runsaasti aikaa etenkin keväällä, jolloin saimme valmiiksi uuden kirjaston perussuunnitelmat. Syksy meni hiljaisemmin Aalto-yliopistoa koskevia isoja päätöksiä odotellessa, joten suunnitelmien toteutus jäi vuoden 2010 puolelle. Tämän pääteeman ohella kirjasto toimi aktiivisesti myös monella muulla saralla. Pari esimerkkiä antanee kuvan siitä, millaisessa toimintaympäristössä kirjasto tänä päivänä toimii.

Vuoden 2008 loppupuolella kirjastossa aloitettiin projekti, jonka tavoitteena on viedä palvelut käyttäjien luokse verkon sosiaalisiin yhteisöihin. Vuonna 2009 muun muassa toteutettiin Facebookissa, iGooglessa, Yahoossa ja Netvibesissa toimiva hakusovellus, jolla käyttäjien on mahdollista hakea kirjaston kokoelmiin kuuluvia aineistoja. Samoin Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa ideoitu ja meillä vuoden 2008 lopulla käyttöön otettu TKK-suora -niminen

kirjojen tilauspalvelu on osoittanut toimivuutensa kuluneena vuonna. Palvelussa kirjat toimitetaan suoraan henkilökunnan työhuoneisiin.

Kirjaston antama tiedonhaun opetus on jaoteltu eri vaiheissa oleville opiskelijoille sopiviksi palasiksi. Palettia täydennettiin vuonna 2008 uudella kurssilla *Eri-0.6100 Diplomityöntekijän työkalut*, sillä tällaiselle koulutukselle oli kysyntää. Kurssin suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnettiin kirjaston organisaatioon kuuluvan Opetuksen tukiyksikön osaamista. Kurssi on nyt valinnaisena M-modulissa ja se on saanut hyvän vastaanoton.

Keväällä valmistunut Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointi piti informaattikkomme täystyöllistettynä koko alkuvuoden. He vastasivat arviointiin tarvittavien yliopiston henkilökunnan julkaisutietojen kokoamisesta. Työ edellytti tiukkaa aikataulua sekä saumatonta yhteispeliä. Tulos oli kuitenkin hieno, noin 20 000 tietueen Local RAE -tietokanta, jota kehuivat niin tutkijat kuin arvioinnin tekijätkin. Huippusuoritus!

Edellä mainittuja ”paraatituotteita” on helppo nostaa esille. Valtaosa kirjaston toiminnasta on kuitenkin asiakkaille näkymätöntä perustyötä, jonka varaan palvelut ja tuotteet rakentuvat. Tämän työn tekijät jäävät helposti huomiotta, kun kunniaa jaetaan. Siksi haluankin tässä tuoda esille heidän ratkaisevan merkityksensä kirjaston toiminnalle.

Kiitän lämpimästi kirjastomme koko henkilökuntaa antoisasta ja tuloksekkaasta vuodesta 2009 sekä HSE:n ja TaiKin kirjastojen väkeä erinomaisesta yhteistyöstä. Esitän parhaimmat kiitokseni myös asiakkaillemme ja toivotan kaikki tervetulleeksi Aalto-yliopiston kirjastoon vuonna 2010.

ARI MUHONEN  
ylikirjastonhoitaja

Yliopiston tehtäviä ovat tunnetusti opetus, tutkimus ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus. Usein tulee ajatelleeksi, että nämä tehtävät toteutuvat vain yliopiston akateemisissa yksiköissä. Näin ei kuitenkaan ole. Kirjastolla on aivan keskeinen rooli yliopiston kolmen perustehtävän tukena ja mahdollistajana. On mahdoton ajatella yliopistoa ilman kirjaston tuottamia tietopalveluja ja -varantoja olkoon ne sitten perinteisiä kirjoja tai sähköisiä tietokantoja ja arkistoja. Myös Opetuksen ja oppimisen tuki -yksikön sijoittuminen kirjastoon tai kirjaston työ Aalto-yliopiston tutkimuksen arvioinnin bibliografisen materiaalin työstämisessä ovat asiasta oivia esimerkkejä. Kirjasto antaa opetusta ja toimii aktiivisesti muun yhteiskunnan kanssa muun muassa yliopistoyhteisön ulkopuolisen lainauksen muodossa. Otaniemessä kirjaston asemaa korostaa myös sen keskeinen sijainti. Kirjasto on keskellä kampusta ja lähitulevaisuudessa vielä aivan Otaniemen tulevan metroaseman välittömässä läheisyydessä.

Kuva: Janne Lehtinen



Aalto-yliopiston kirjaston pohjana ovat omilla aloillaan johtavat kansalliset kirjastot. Tältä pohjalta on hyvä rakentaa kansainvälisesti merkittävä tieteen, taiteen ja talouden kirjasto, joka toimii kolmella kampuksella Arabiassa, Otaniemessä ja Töölössä. Aalto-yliopistossa kirjasto kuuluu infrastruktuureista vastaavan vararehtorin alueelle yhdessä tilojen, tietotekniikan sekä opetus- ja tutkimusinfrastruktuurien kanssa. Infrastruktuureja kehitetään kiinteässä yhteistyössä akateemisista asioista vastaavien vararehtorien sekä verkostoista, vaikuttavuudesta ja kansainvälisistä suhteista vastaavan vararehtorin kanssa. Kaikkien infrastruktuuripalvelujen kehityksessä ohjaavina tekijöinä ovat opetuksen ja tutkimuksen tarpeet. Aalto-yliopiston missio on muuttaa maailmaa kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen, edellä käyvän opetuksen, rajojen rohkean ylittämisen ja uusiutumisen keinoin. Tavoitteena on olla maailmanluokan yliopisto vuoteen 2020 mennessä. Tämä tavoite edellyttää vastaavantasoisista infrastruktuuria kirjasto mukaan lukien.

Kiitän kirjaston henkilökuntaa Otaniemen lisäksi Arabiassa ja Töölössä menestyksekkästä työstä sekä erityisesti niistä kiinnostavista ja monipuolisista keskusteluista, joita olemme käyneet Aalto-yliopiston kirjastoa rakentaessamme. Yhteistyössä on voimaa. Kirjasto on käyttäjiään varten: kiitos asiakkaille monipuolisesta palautteesta, joka on välttämättömyys hyvin toimivassa palveluprosessissa.

JORMA KYRÄ  
Vararehtori  
Aalto-yliopisto

## VUODEN 2009 TAPAHTUMAT LYHYESTI

Kirjaston tietopalvelu osallistui merkittävällä työpanoksella Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointiin keräämällä tiedot noin 2 200 Helsingin kauppakorkeakoulun, Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun tutkijan julkaisuutoiminnasta vuosilta 2003–2008 ja noin 20 000 julkaisua koskevista viitteistä.

Vuoden aikana jatkettiin Aalto-yliopiston kirjaston suunnittelua yhdessä Helsingin kauppakorkeakoulun ja Taideteollisen korkeakoulun kirjaston kanssa.

Elektronisten aineistojen osuus tietoaaineistokuluista oli jo lähes 94 %. Aineistojen määrä pysyi vuoden aikana ennallaan.

Painettujen kokoelmien kehittämiseen paneuduttiin perustamalla useita työryhmiä, jotka kävivät läpi koelmia ja luettelointitietoja sekä valmistivat suunnitelmia, ohjeita ja tilastoja.

Kirjaston koulutuksiin osallistui ennätysmäärä opiskelijoita 2 636 ja opetustuntejakin oli enemmän kuin koskaan aiemmin 3 929.

Kokonaislainamäärä ja kaukolainat vähenivät edellisestä vuodesta, sen sijaan kirjastokäynnit olivat lähes edellisvuoden tasolla. Kaukopalveluyksikkö keskittyi vuoden aikana suunnittelemaan yhteistä Aalto-yliopiston kirjaston kaukopalvelua.

Ruotsinkielinen verkkosivusto julkaistiin kesäkuussa jonkin verran suppeampana kuin suomen- ja englanninkielinen sivusto. TENTTU-tietokantojen ulkoasua uusittiin Teknillisen korkeakoulun ilmeen pohjalta.

Aalto-yliopiston kirjaston osapuolet esiintyivät ennakkoon yhdessä lokakuussa Helsingin kirjamessuilla esitellen korkeakoulujen julkaisutuotantoa ja kirjastojen toimintaa.

Useiden erilliskirjastojen kokoelmia siirrettiin, poistettiin ja varustettiin RFID-tarroin mm. lainauksen automatisoinnin mahdollistamiseksi. Kemian tekniikan kirjasto lakkautettiin ja aineistot siirrettiin pääasiallisesti opetusyksiköiden tiloihin. TEEMU-tietokannan tietoja päivitettiin urakalla kokoelmatöiden takia.

Yhteistyö Opetuksen ja opiskelun tuen kanssa jatkui mm. koulutuksen merkeissä ja johtoryhmän kokouksissa.

Vuosi 2010 käynnistää Aalto-yliopiston ja sen kirjaston toiminnan. Myös uudistunut yliopistolaki aiheuttaa käytännön tason muutoksia.

## YEAR 2009 BRIEFLY

The Information Service Unit contributed significantly in the research evaluation of the Aalto University. Data of the research publications produced during 2003–2008 by approximately 2 200 research workers in Helsinki School of Economics, Helsinki University of Art and Design and Helsinki University of Technology was gathered, as well as data on the approximately 20 000 citations they had received.

The planning of the Aalto University Library continued together with the libraries of the Helsinki School of Economics, and the Helsinki University of Art and Design.

The share of electronic materials in the overall expenses of information resources was almost 94 %. The amount of the materials was the same as last year.

Several workgroups were formed to improve the printed collections. The groups went through the collections and catalog data and produced plans, instructions and statistics.

A record number of 2 636 students participated in the courses of the library. 3 929 hours of training were held which is also an all-time high.

Overall loaning and interlibrary loaning counts decreased from last year but visits to the library stayed at almost the same level. During the year, the Interlibrary Loan Unit concentrated on planning a common interlibrary loan service for the Aalto University Library.

The Swedish version of the library website was published in June as a somewhat more limited version of the Finnish and English ones. Layout of TENTTU databases was renewed according to the visual guidelines of the Helsinki University of Technology.

All parties of the Aalto University Library presented themselves together in advance at the Helsinki Book Fair in October by introducing the publishing and library activities of their universities.

Collections of several libraries of the faculties and departments were moved, removed and labeled with RFID identifiers to enable for example automation of circulation service. The library of the Department of Chemical Technology was closed down and most of the materials were relocated to the facilities of the teaching units. Data of TEEMU database were updated substantially due to the collection work.

Cooperation with the Teaching and Learning Development Unit continued for example in library training and in the meetings of the board of the library.

At the beginning of the year 2010 the Aalto University and its library will be launched. Also, the new Universities Act will cause changes in the practical level.



# TEKNILLISEN KORKEAKOULUN KIRJASTO

## esittely



Kuvat: Aune Kontkanen

*Teknillisen korkeakoulun erillislaitoksena toimiva kirjasto on kaikille avoin tieteellinen kirjasto ja korkeakoulun tieteellisen tietohuollon keskus. Kirjasto palvelee kaikkia teknistä tietoa tarvitsevia asiakkaita niin kotimaassa kuin ulkomailla. Teknillisessä korkeakoulussa toimii pääkirjaston lisäksi tiedekuntien ja laitosten kirjastoja.*

Kirjasto huolehtii siitä, että erityisesti Teknillisen korkeakoulun tutkijoilla, opettajilla ja opiskelijoilla on käytettävissään ajantasainen, laadullisesti arvioitu ja tarpeisiin sopiva tietoaaineisto korkeakoulun tutkimus- ja opetusaloilta ja tekniikkaa tukevilta luonnontieteiden aloilta. Hankinnan painopiste on elektronisissa aineistoissa, ja ostoissa painotetaan ajankohtaisuutta. Aineistovalinnoin tuetaan Teknillisen korkeakoulun korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen tavoitteita.

Painetuista kokoelmista löytyvät muun muassa kurssikirjat, laaja kirjavalikoima, raporttisarjat,

### Visio

Kirjasto on tutkijan työväline ja opiskelijan opiskeluympäristö sekä uuden oppimiskulttuurin edistäjä.

Kirjasto takaa kansainvälisesti vertailukelpoisen tietoaaineiston saatavuuden ja käytettävyyden sekä tarvittavan arkistoinnin. Teknistieteellinen tieto tarjotaan saumattomasti verkossa, asiakkaan työasemalle.

Kirjasto ja sen osana Teknillisen korkeakoulun opiskelun ja opetuksen tukiyksikkö sekä opintopsykologit yhdessä luovat mahdollisuuksia uuden oppimiskulttuurin syntyemiselle Aalto-yliopistossa.

Osana Teknillistä korkeakoulua kirjasto on korkeakoulun muutoksessa mukana kohti Aalto-yliopistoa. Pääkirjasto ja tiedekunta- ja laitoskirjastot muodostavat yhden hallinnollisen ja toiminnallisen kokonaisuuden.

## Teknillisen korkeakoulun kirjasto on Suomen vanhin ja suurin tekniikan alan kirjasto.

Sijainti	Otaniementie 9, Espoo	
Perustettu	1849	
Rakennusvuosi	1970 (Alvar Aalto)	
Kirjastorakennus	8942 m <sup>2</sup>	
Aukioloajat	<b>Lukukausien aikana</b> ma - pe 8.00 - 21.00 la 9.00 - 16.00 Aattopäivinä 8.00 - 16.00	<b>Kesäaikana</b> ma - ti 8.00 - 18.00 ke - pe 8.00 - 16.00 Ks. <a href="http://lib.tkk.fi/">http://lib.tkk.fi/</a>
Käyttöoikeus	Kaikille avoin. Lainaaja tarvitsee kirjastokortin.	
TKK:n kirjastojen kokoelmatietokanta TEEMU	<a href="https://teemu.linneanet.fi/">https://teemu.linneanet.fi/</a>	
Painetut monografiat	199 300 nimekettä	
Elektronisia lehtiä	25 800	
Lukupaikkoja	450	
Asiakastyöasemia	33	
Langaton verkkoyhteys	Open Aalto	
Henkilökunta	57 henkilöä pääkirjasto, 10 opetuksen ja opiskelun tuki, 2 opintopsykologia	
Kotisivu	<a href="http://lib.tkk.fi">http://lib.tkk.fi</a>	
Opetuksen ja opiskelun tuki	<a href="http://opetuki.tkk.fi">http://opetuki.tkk.fi</a>	
Tiedekunta - ja laitoskirjastot	<a href="http://lib.tkk.fi/fi/yhteystiedot/muut_kirjastot/">http://lib.tkk.fi/fi/yhteystiedot/muut_kirjastot/</a>	

konferenssijulkaisut ja Teknillisen korkeakoulun julkaisujen arkistokappaleet. Varsin kattava suomalainen tekniikan ja erityisesti energia-alan tutkimuksen aineisto on yksi kokoelmien vahvuuksista. Elektroniset ja painetut tieteelliset aikakauslehdet ovat keskeisintä aineistoa. Kirjasto on solminut käyttösopimuksia useiden tiedontuottajien kanssa ja tarjoaa verkossa mittavan e-lehtien valikoiman lisäksi runsaasti tietokantoja, e-kirjoja, tietosanakirjoja yms.

Kokoelmatietokanta TEEMUn, tiedonhakuportaali Nellin ja kirjaston www-sivuston kautta aineistot ja palvelut ovat haettavissa ja käytettävissä kirjastossa, korkeakoulun verkkoon kytketyiltä koneilta sekä etäkäyttönä. TEEMUn lisäksi tuotetaan useita muita tietokantoja, mm. Teknillisen korkeakoulun tutkimus- ja julkaisurekisterit.

Kirjasto tarjoaa ajanmukaisia lainauspalveluja, kaukopalvelua ja aineistonvälityspalveluita muista kirjastoista, lehtikiertopalvelun, jäljennepalvelut, neuvontaa sekä kirjastonkäytön ja tiedonhaun

koulutusta opiskelijoille ja henkilökunnalle. Päivystävän tietoasiantuntijan palvelut ovat käytettävissä paikan päällä ja verkossa.

Toimintaa uudistetaan erilaisilla hankkeilla, teknologisin ratkaisuin sekä yhteistyössä tiedekunta- ja laitoskirjastojen ja muiden yksiköiden kanssa. Kirjastolla on uusia tehtäväalueita esimerkiksi korkeakoulun elektronisen julkaisutoiminnan edistämässä ja tutkimuksen arvioinnissa.

Kirjasto osallistuu aktiivisesti kansalliseen kirjasto-yhteistyöhön, mm. FinELib-konsortion ja Voyager-kirjastojärjestelmän ylläpitoon. Kirjasto huolehtii suomalaisen energia-alan tutkimustiedon referoinnista kansainvälisiin INIS- ja ETDE- tietokantoihin. Kansainvälisesti osallistutaan mm. kirjasto-alan järjestöjen IATULin ja IFLAn toimintaan.

Kirjastorakennuksen tilojen muuntaminen opiskelun tukikeskukseksi ja toimivaksi tutkimusympäristöksi sekä viihtyisäksi kohtaamispaikaksi on jatkuvaa.

*Tietoaineistoja hankittiin suurimmaksi osaksi elektronisessa muodossa. Myös kurssikirjat tilattiin e-kirjoina mahdollisuuksien mukaan. E-aineistojen käyttötilastot antoivat suuntaa e-aineistojen hankintoihin. Lisätietoja asiakkaiden tiedonhankintakäytännöistä ja niiden vaikutuksista kokoelmatytyväisyyteen saatiin opinnäytetyöhön liittyvistä selvityksistä.*

Tietoaineistokulut vuonna 2009 olivat yhteensä 1 593 010 euroa eli 29,6 % kirjaston toimintakuluista. Tietoaineistokulut kasvoivat 7,1 % vuodesta 2008, mutta osuus kaikista kuluista oli pysynyt likimain ennallaan. Elektronisen aineiston osuus aineistokuluista oli jälleen kasvanut ollen 93,9 %. Vuonna 2008 osuus oli 90,1 %.

Kasvu vuoteen 2008 verrattuna oli poistot huomioon otettuna 7 037 nidettä, 3,7 %.

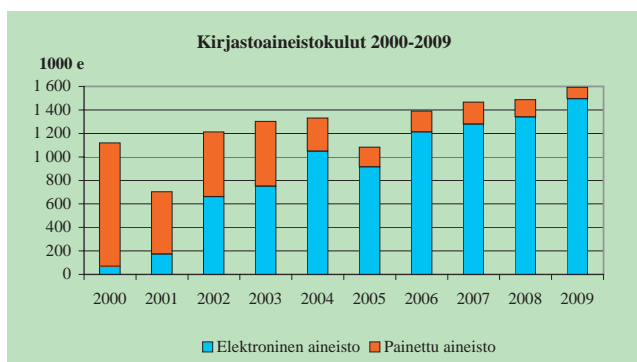
Teknillisen korkeakoulun laitoksille tilattiin ja välitettiin suuri määrä kirjoja ja muita julkaisuja kirjaston välityspalveluna.

## E-aineistoja monipuolisesti tarjolla

Elektronisten aineistojen hankinnoissa tehtiin jonkin verran muutoksia vuodeksi 2009.

**Elektronisia lehtiä** oli käytettävissä yhteensä sama määrä kuin vuonna 2008: 25 800 nimekettä. Yksittäisissä lehtitilauksissa (pääosin elektronisia) tehtiin tarkennuksia, 17 vähän käytettyä lehteä lakkautettiin ja 14 uutta tilattiin. Nature- ja Science -lehtien arkistot tilattiin käyttöön kokonaisuudessaan.

**Tietokantoja** oli käytettävissä 215 kappaletta. Kolme uutta tietokantaa tilattiin: SFS-standardit, Europa World of Learning ja National Bureau of Economic Research working papers -tietokanta. Viimeksi mainittu tietokanta sisältää taloustieteen työpapereita v. 1973 alkaen. Sisällössä painottuvat erityisesti taloustieteen tilastolliset menetelmät, mallintaminen, vaihtoehtoiset skenaariot sekä julkisen sektorin vaikutus (Yhdysvaltain) talouteen.



**Painettuihin aineistoihin** käytetyistä 97 167 eurosta kausijulkaisujen (lehdet) osuus oli 32,7 %, kurssikirjojen 24,0 % ja muiden kirjojen 43,3 %.

Kirjaston kokoelmissa oli painettuja yksittäisteoksia 199 339 eri nimekettä vuoden 2009 lopussa.



Kuva: Aune Kontkanen

Compendex (Ei Village 2)-tietokannan tilaus lopetettiin, koska sen koko sisältö on käytettävissä Scopus-palvelun kautta. Myös Inspecin tilaus päätettiin. Suurin osa tämän perinteikkään tietokannan tiedoista löytyy IEEE/IEE Electronic Librarysta tai Scopuksesta. Loppuvuonna tehtiin päätös ISI Web of Science -palvelun takautuvan aineiston (backfiles) hankinnasta.

**Elektronisten hakuteosten** valikoima karttui tietosanakirjoilla Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology ja Encyclopedia of Neuroscience.

**Yksittäisten e-kirjojen** hankinta ja määrä lisääntyi. Teknillisen korkeakoulun verkossa oli vuonna 2009 käytettävissä 303 737 e-kirjaa, mikä oli 3 357 e-kirjaa enemmän kuin vuonna 2008. Kaikista e-kirjoista noin 250 000 oli ECCO- ja EEBO-tietokantojen historiallisia teoksia.

Korkeakoulun kurssikirjoja hankittiin myös e-kirjoina aina kun se oli mahdollista. MyiLibrary-palvelussa oli kertomusvuonna 184 e-kirjaa, kun niitä oli vuonna 2008 alle 100. Suuri osa elektronisista kurssikirjoista löytyy e-kirjapalveluista MyiLibrary ja DawsonEra.

### E-aineistot ovat suosittuja

Kirjastoissa, palvelujen tarjoajien toimesta ja kansallisen elektronisen kirjaston FinELibin parissa on seurattu elektronisten aineistojen käyttöä yhtä kauan kuin e-aineistoja on hankittu kirjastojen asiakkaille. Tilastojen perusteella Teknillisessä korkeakoulussa e-aineistojen käyttö kokonaisuudessaan kasvaa vuosi toisensa perään, vaikka yksittäisten aineistojen ja palvelujen käyttö ei suoraviivaisesti aina kasvakaan.

Yhteenveto **elektronisten lehtien käytöstä** kolmelta viime vuodelta kuvaa hyvin käytön kasvua:

E-kausijulkaisut	2007	2008	2009
Katsotut dokumentit	501 152	661 143	809 559

Esimerkiksi Elsevierin e-lehtipalvelu ScienceDirectista tulostettujen artikkelien määrä on kasvanut jatkuvasti, vuonna 2009 artikkeleita tulostettiin 251 957 kpl (v. 2008 218 146 kpl ja v. 2007 154 849 kpl). Monitieteisessä palvelussa oli vuonna 2009 yli 2 500 lehteä ja yli yhdeksän miljoonaa kokotekstiartikkelia.

**Tietokantojen** käyttö vaihtelee vuosittain. Yhteensä bibliografisiin tietokantoihin tehtiin tiedonhakuja vuonna 2009 413 980 kpl ja vuonna 2008 338 067 kpl kasvun ollessa peräti 22,5 %.

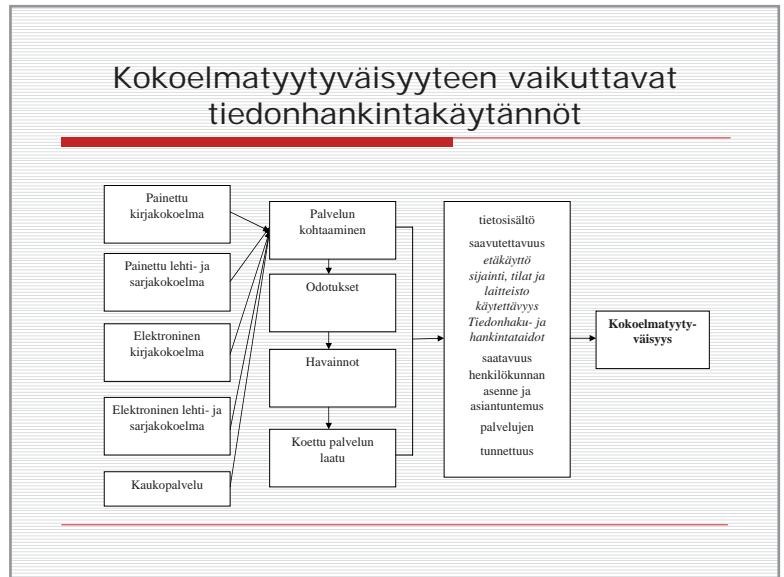
Esimerkiksi SciFinder Scholariin tehdyt tiedonhaukumat ovat kolmena viime vuonna olleet hieman laskusuunnassa. Tiedonhakuja tehtiin vuonna 2009 44 021 kpl, vuonna 2008 44 726 kpl ja vuonna 2007 tehtiin 47 288 hakua. SciFinder Scholar on liittymä maailman johtavaan kemian alan tiedonlähteeseen Chemical Abstracts-tietopankkiin.

**E-kirjoista** katsottiin vuonna 2009 yhteensä 460 961 dokumenttia, josta suurimman osan 91 % muodosti Ebrary-palvelun käyttö (419 215 katsottua dokumenttia). Kokonaisluvussa ei ole mukana EEBO- ja ECCO-tietokantojen käyttö.

Vuodesta 2010 lähtien kirjasto hankkii e-aineistoja koko Aalto-yliopistolle. Verkossa käytettävien tieteellisten aineistojen tarjonta yliopiston henkilökunnalle ja opiskelijoille tulee huomattavasti kasvamaan.

## Tyytyväisyys kokoelmiin ja tiedonhankintakäytännöt

Kirjaston hankkimin elektronisin ja painettuun aineistoin tuetaan erityisesti Teknillisen korkeakoulun opiskelijoiden ja tutkijoiden työtä. Hankintatehtävissä tarvitaan tietoa käyttäjien tiedontarpeista, tiedonhankintakäytännöistä ja tyytyväisyydestä tarjottuihin aineistoihin ja palveluihin. Kysymyksenasetteluihin haettiin vastauksia Marja Hjeltin opinnäytetyössä, jossa hän selvitti mm. teema-astatteluin Teknillisen korkeakoulun tuotantotalouden laitoksen tutkijoiden ja opiskelijoiden tiedonhankintaa ja siihen liittyvien käytäntöjen vaikutusta kokoelmatyytyväisyyteen.



Yhteenvedo Marja Hjeltin opinnäytetyön keskeisimmistä sisällöistä.

Kokoelmatyytyväisyyteen vaikuttivat erityisesti aineistojen fyysinen ja intellektuaalinen saavutettavuus, saatavuus, kirjaston henkilökunnan asenne ja asiantuntemus sekä palvelujen tunnettuus.

Tutkijoiden (8 henkilöä) tunnistetut tiedontarpeet liittyivät tutkimukseen, opetukseen ja opiskelijoiden ohjaukseen ja opiskelijoilla (13 henkilöä) tiedontarpeet liittyivät kurssivaatimuksiin ja opinnäytetyöhön. Tiedonhankintakanavista kiinnostavin tulos koski tietoverkkoja/elektronisia tiedonlähteitä. Ulkopuoliset tietoverkot olivat haastatelluilla

tärkeysjärjestyksessä seuraavat: Google, Google Scholar, Wikipedia, blogit ja keskustelupalsta ja kirjaston kokoelmatietokanta TEEMU. (Valmiissa opinnäytetyössä TEEMU siirrettiin paikallisen tietoverkon aineistoihin, koska sen sisältötuotanto on paikallista.) Paikallisen tietoverkon osalta kirjaston Nelli-tiedonhakuportaali, korkeakoulun opiskelu- ja opetusportaali Noppa ja wikit (erityisesti silloinen Aalto-wiki) olivat keskeisimmät.

Kokoelmatyön kannalta tärkein johtopäätös tuloksista oli se, että tiedonhankkijalla aineiston saavutettavuus menee aineiston relevanttiuden edelle. Toisin sanoen mikäli relevantin aineisto on vaikeasti saavutettavissa, valitaan heikompi aineisto, joka on helpommin saavutettavissa. Kaikessa kirjaston hankintatoiminnassa pyritään edistämään aineiston saavutettavuutta ja osaltaan myös saatavuutta hankkimalla esimerkiksi kurssikirjoista e-kirja, jos se on mahdollista.

Merkittävä huomio oli myös se, että kirjaston kokoelmat vastaavat aihepiiriltään hyvin opetusta ja tutkimusta, ja kokoelmia pidettiin ajantasaisina tietotekniikkaa lukuun ottamatta. Tässä suhteessa ei tarvita suurempia suunnanmuutoksia.

### Kirjaston blogi e-aineistoista.

**AND TODAY IN OUR E-LIBRARY...**

KNOW WHAT IS GOING ON WITH AALTO'S E-RESOURCES: INFORMATION ON NEW MATERIALS, TRAINING SESSIONS, PRODUCT TRIALS AND SERVICE BREAKS.

**AB?**

Aalto University School of Science and Technology  
Aalto University Library, Otanieniemi  
Library Web 2.0 Services  
Library in Facebook

NEWS OF THE AALTO UNIVERSITY LIBRARY, OTANIEEMI  
Deposit and borrowing policies of magnetic keys changed  
Opening hours during summer 2010  
Notifications of textbooks - bulletin  
Exceptions during spring in the opening hours of the Otanieniemi Campus Library  
New workstations in use

ABOUT ME  
**MARI AALTONEN**  
I take care of the electronic resources at the Aalto University Library in Otanieniemi. Got questions? Contact me at [Infot.TK@aalto.fi](mailto:Infot.TK@aalto.fi) or [small.com](mailto:small.com)!

THURSDAY, 31 MAY 2010

**ISI Conference Proceedings Index in trial use**

We now have trial access to the Science and Social Science & Humanities sections of the ISI Conference Proceedings Citation Index™. The material can be used at <http://aaltoknowledge.com/>. The trial runs through June 2010. In testing these products you agree to abide by the trial terms and conditions.

Please give feedback via the [webform](#), email or as a comment to this post.

POSTED BY MARI AALTONEN AT 12:39 0 COMMENTS

WEDNESDAY, 26 MAY 2010

**Orbis, Zephyr and Bankscope in use**

Three new databases: Orbis, Zephyr and Bankscope are now in use on all of the Aalto University campuses. They can be found in the Nelli-portal.

ORBIS is a comprehensive database of companies around the world, containing information on 70 million companies. Information is gathered from nearly 100 sources and is filtered into various standard report formats. Coverage is constantly increasing both depth of data and number of countries. ORBIS has sections of superlative coverage including listed companies worldwide, public and private banks and insurance companies plus private European companies, as well as a unique ownership database.

ZEPHYR is a comprehensive database of deal information worldwide, containing approximately 600 000 transactions. It contains information on M&A, IPO, private equity and venture capital deals. It also contains links to the detailed financial information on the companies involved in the deals.

RESEARCHSCOPE is a database of banks' financial statements, ratings and intelligence, with up to 45 years of detailed accounts for each bank. It contains comprehensive information on banks across the globe. It can be used to research

# KOKOELMAT SUURENNUSLASIN ALLA

*Tekniikan ja luonnontieteiden aloilla elektronisten aineistojen esinmarssi on vienyt huomiota painetuista aineistoista. Kirjaston painetut kokoelmat ovat kuitenkin edelleen merkittävät ja niitä käytetään. Pääkirjastossa painettujen aineistojen kehittäminen otettiin erityisesti työn alle. Erilliskirjastojen kokoelmissa tehtiin useita suuria operaatioita vuoden aikana.*

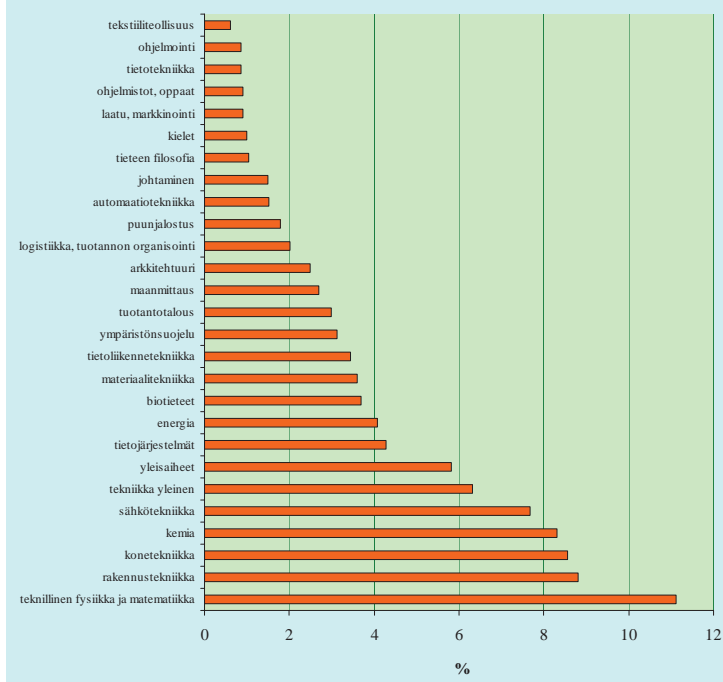
## Työryhmiä kokoelmatyöhön

Kokoelmien ylläpitoon ja kehittämiseen panostettiin perustamalla painettujen aineistojen kehittämissyöryhmä ja sille ohjausryhmä. Ryhmä aloitti toimintansa elokuussa ja se kirjasi tavoitteikseen seuraavat asiat:

- kokoelmat ja tietokantojen tiedot täsmäävät
- aineistot tukevat yliopiston opetusta ja tutkimusta
- avokokoelman aineisto on ajankoh- taista
- kokoelmien täyttöaste on tasapaino- sa
- kokoelmien ylläpidon ohjeistus ja vas- tuuksymykset ovat kunnossa.

Kehittämissyöryhmä jakaantui sittem- min alatyöryhmiin: tilat, inventointi, lahjoitukset, tilastot ja kokoelmapolitiik- ka. Ryhmät työskentelivät aktiivisesti syk- syn aikana mm. laatimalla suunnitelmia ja ohjeita, käymällä läpi kokoelmia ja lu- ettelointitietoja sekä keräämällä erilaisia tilastoja kokoelmista.

Kirjaston painetut kirjat aihealueittain 2009



## Tilastopainintoja painetuista kokoelmista ja niiden käytöstä

Pääkirjaston uudempien lainattavien kirjojen B-kokoelmassa oli kaikkiaan 17 195 nimekettä ja 24 467 nidettä vuonna 2009 (30.12.2009). Niitä oli lainattu kertomusvuonna uusinnat mukaan lukien 93 831 kertaa.



Kuva: Aune Konkkanen

Myös suljetussa varastossa olevien vanhempien kirjojen Kel-kokoelmaa tutkittiin tarkoin tilastollisesti. Kokoelmassa oli vuoden päättyessä noin 58 900 nidettä. Vanhoja kirjoja lainattiin varsin vähän: 849 lainaa vuonna 2009. Asiakkaat voivat tilata näitä suljetun varaston aineistoja käyttöönsä lomakkeella.

### Erilliskirjastoissa isoja kokoelmaprojekteja

Etätunnistustekniikkaa hyödynnetään kirjastoissa yhä enemmän esimerkiksi kokoelmien ylläpidossa ja lainaukseen liittyvissä toiminnoissa. Teknillisen korkeakoulun kirjastossa RFID-teknikkaa on käytetty kurssikirjojen lukusalikappaleissa. Vuoden 2009 aikana tekniikka ulotettiin isommassa mittakaavassa erilliskirjastojen aineistoihin.

ETA-tiedekunnan (Elektroniikan, tietoliikenteen ja automaation tiedekunta) kirjaston aineistoihin laitettiin kuluneen vuoden aikana RFID-tunnisteet, joihin aineistojen lainaus, palautus ja hälytysporttien toiminta nyt pohjautuvat.

Pääkirjasto oli mukana luettelointi- ja RFID-konvertointityössä myös ETA-tiedekunnan laitoksista radiotieteen ja -tekniikan sekä tietoliikenne- ja tietoverkkotekniikan laitoksella. Yksiköiden aineistokokoelmat käytiin läpi ja luettelointi TEEMUun kattavasti, mikä vaati viiden kuukauden työpanoksen.

Vuoden aikana tallennettiin Kemian ja materiaalitieteiden tiedekunnan kemian laitoksen sekä biotekniikan ja kemian tekniikan laitoksen aineistojen tietoja TEEMU-kokoelmatietokantaan. Samalla julkaisut varustettiin RFID-tunnisteilla. Kemian talon kirjastotilan aineistot siirrettiin etupäässä käsikirjastoihin. Kirjastotila otettiin muuhun käyttöön. Tämä erityisen suuri luettelointiprojekti jatkuu vielä vuoden 2010 puolella.

Koneenrakennustekniikan laitoksella organisointiin kirjastoyskiköiden kokoelmia uuteen tilaan. Pääkirjaston työntekijöitä oli mukana kokoelmien järjestämisessä. Vähän käytettyjä aineistoja toimitettiin laitokselta pääkirjastoon.

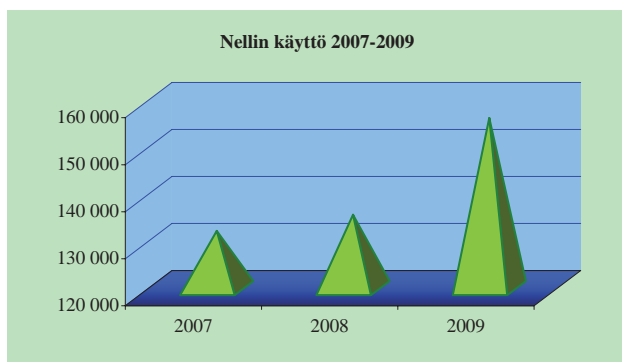
# TIETOKANTAYHTEISTYÖTÄ ERI TASOILLA

*Kehitys- ja yhteistyötä tietokantatuotannossa tehtiin vuoden aikana Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointi -hankkeeseen liittyen, Taideteollisen korkeakoulun kanssa ja kansainvälisesti ETDEWEB- ja INIS-tietokantojen tuotannossa. Kirjaston kokoelmätietokanta TEEMUn tietoja päivitettiin eri projektien yhteydessä tavallistakin enemmän.*

## Nellin käyttö kasvoi

E-aineistoihin pääsyn tarjoavan Nelli-portaalin käyttö kasvoi peräti 15,2 % vuodesta 2008. Istuntoja oli yhteensä 156 211 kappaletta, kun niitä vuonna 2008 oli 135 612.

Teknillisen korkeakoulun kirjaston Nelliin ei tehty isompia muutoksia vuoden 2009 aikana, sillä kehityspanostukset suunnattiin Aalto-yliopiston kirjaston yhteisen Nelli-portaalin suunnitteluun.



## TEEMUssa riitti päivitettävää

Vuonna 2008 yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastoissa siirryttiin uuteen luettelointiformaattiin ja yhteistietokanta LINDAssa Aleph-luettelointiohjelmaan. Muutokset työllistivät kirjaston luet-

teloijia vielä vuoden 2009 aikana. Luettelointi oli tavallista hitaampaa ja mainitut muutokset toivat mukanaan erinäisiä käytännön vaikeuksia, joista päästiin eroon vasta loppuvuoden aikana.

TEEMUn ajantasaisuus oli koetuksella, sillä tietokannan tietoja ei pystytty päivittämään aivan samassa tahdissa monenlaisten aineistosiirtojen ja poistojen kanssa (katso s. 14).

Lecture Notes in Computer Science (noin 4000 kirjaa) -paketin e-kirjojen tiedot tallennettiin TEEMUun. E-kirjojen luetteloinnissa keskityttiin erityisesti yksittäisten e-kursikirjojen luettelointiin.

TEEMUn tietuiden määrä kasvoi vuoden aikana.

## TEEMUn tietueet

2007	2008	2009
355 034	353 947	374 149

Hakuja TEEMUun tehtiin vuonna 2009 noin 684 000 kappaletta (v. 2008, 659 800 kpl) ja katsottuja tietueita oli noin 367 448 (v. 2008, 360 500 kpl). Käyttö oli näin kasvanut muutamia prosentteja vuodesta 2008.

Maaliskuun alussa valmistuivat RSS-syötteen Teknillisen korkeakoulun kirjastojen kokoelmien uu-





Kuva: Aune Kontkanen

simmista lainattavista painetuista julkaisuista viideltä aihealueelta: fysiikka ja matematiikka, kemia ja biotieteet, sähkötekniikka, tietotekniikka ja tuotantotalous. Listoilla ovat neljän edellisen viikon aikana TEEMUun tallennetut teokset. Syötteistä voi klikata suoraan TEEMUun tarkistamaan teoksen sijainnin ja saatavuuden.

### TENTTU palvelee monissa tarkoituksissa

TENTTU-tietokantojen uusi ilme Teknillisen korkeakoulun verkkosivujen ilmeen mukaisena saatiin valmiiksi kesäkuun puolivälissä. Samassa parannettiin hieman tietokantojen ryhmittelyä ja esittelyä.

Teknillisen korkeakoulun tutkimustietojärjestelmän muodostavat kirjaston 1990-luvun alusta alkaen ylläpitämät rekisterit TKKtutkii, TKKjulkaisee ja TKKtoimii (tutkimushankkeet, julkaisu-toiminta ja muu tieteellinen toiminta) TENTUS-SA. Näiden tietokantojen tietosisällön määrittely ja tietojen keruun organisointi on tehty yhdessä korkeakoulun hallinnon kehittämissyksikön kanssa. Aalto-yliopiston tutkimuksen arvioinnin yhteydessä kyseisten tietokantojen merkitys korostui. Niiden tietosisältöjä täydennettiin ja korjattiin tutkimuksen arvioinnin edellyttämän tiedonkeruun yhteydessä. Kesällä 2009 tietojen tallennukseen liittyvää käyttöliittymää kehitettiin ja samalla toteutettiin myös englanninkielinen käyttöliittymä (katso vuoden artikkeli s. 17–19).

Trip-ohjelmistolla toteutettiin Taideteolliselle korkeakoululle aikakauslehtitutkimuksen tietokanta <http://www.aikakauslehtitutkimus.fi>. Tietokanta sisältää yli 2 600 viitettä eri oppilaitoksissa tehdyistä aikakauslehtitutkimuksista sekä aikakauslehtiä koskevasta kirjallisuudesta.

### ETDEWEB- ja INIS-tietokanta vapaaseen käyttöön

Energia- ja ympäristöalan merkittävä tietokanta ETDEWEB avattiin vuoden 2009 alussa vapaaseen verkkokäyttöön Suomessa ja toukokuussa ydinenergian INIS-tietokanta avattiin maailmanlaajuisesti vapaasti käytettäväksi.

- <http://www.etde.org/etdeweb> yli 4 milj. viittausta ja tiivistelmää kansainväliseen energia- ja ympäristötutkimukseen, 240 000 kokotekstiraporttia
- <http://inisdb.iaea.org/inis/php/> yli 3 milj. viitettä, noin 200 000 julkaisua kokoteksteinä

Teknillisen korkeakoulun kirjasto vastaa kansainvälisen energiajärjestön IEA:n tiedonvaihtosopimuksen ETDE (Energy Technology Data Exchange) liittyvästä käytännön työstä ja referoi suomalaisen energia-alan tutkimuksen julkaisut ETDEWEB World Energy Base -tietokantaan.

Kirjasto huolehtii myös Suomessa julkaistun INIS-tietokannan aihepiiriin kuuluvan aineiston syötöstä ko. tietokantaan.

INIS-tietokannan tuottamisesta ja sisällöstä vastaavat kansainvälisen atomienergiajärjestön IAEA:n INIS and Knowledge Management Section yhdessä 122 IAEA:n jäsenmaan sekä 24 kansainvälisen organisaation (mm. OECD/NEA, CERN, EU, ICRP, FAO, ICSTI, ISO) kanssa.

Tietokannan tuottaminen aloitettiin vuonna 1970. Ydinenergia-alaan liittyvää vanhempaa tietoa on haettavissa Nuclear Science Abstracts-tietokannasta (kattaa vuodet 1948–1976). INIS-tietokannan aineisto on haettavissa myös ETDEWEB World Energy Base -tietokannassa.

# KIRJASTON ASiantuntemusta tarvittiin tutkimuksen arvioinnissa

*Kirjaston informaatiopalvelun vuotta 2009 hallitsi Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointi eli Aalto RAE ja sen yhteydessä suoritettu laajamittainen julkaisutietojen keruu.*

Tutkimuksen arvioinnin tarkoituksena oli selvittää Helsingin kauppakorkeakoulun, Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun tutkimuksen taso ja vaikuttavuus sekä tunnistaa kansainvälisen tason tutkimuspotentiaali ennen Aalto-yliopiston virallista aloitusta, 1.8.2009. Kirjasto kytkeytyi mukaan jo edellisen vuoden syksyllä, kun hankkeen ohjausryhmän ja projektiryhmän johdolla ryhdyttiin kokoamaan tarvittavaa materiaalia arviointia varten.

## Tutkijoiden julkaisutoiminnan selvittäminen

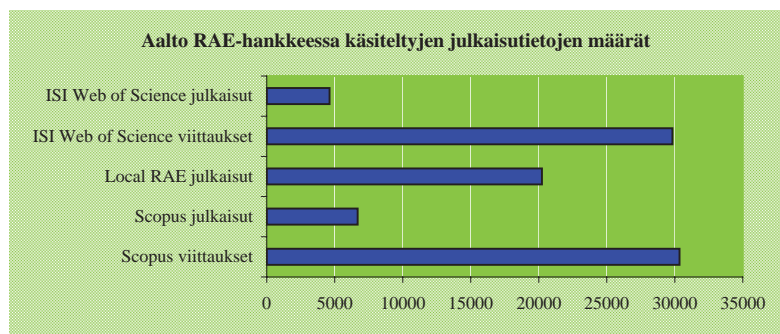
Tiedonkeruu käynnistyi vuodenvaihteessa 2008/2009, ja maaliskuun loppuun mennessä kaikkien yli 2000 tutkijan julkaisutoiminta vuosilta 2003 - 2008 oli kartoitettu ja tarkastettu. Tietojen keruussa käytettiin hyväksi kunkin korkeakoulun omia julkaisutietokantoja sekä kansainvälisiä ISI Web of Science- ja Scopus-tietokantoja, jotka sisälsivät tiedot myös julkaisujen saamista viittauksista.

Tiedonhakujen laadun varmistamiseksi laadittiin yhdenmukainen hakustrategia ja tulostusformaatti. Tutkijoiden

täyttämät perustietolomakkeet, jotka sisälsivät tarvittavaa yksilöityä tietoa nimistä ja taustayhteisöistä, toimivat vielä tiedonhakujen tukena.

Korkeakoulujen julkaisu- ja tutkimustietorekisterit osoittivat hankkeessa käyttökelpoisuutensa: niiden avulla tutkijat saattoivat ensin tarkastaa jo tiedossa olevat julkaisut ja ilmoittaa sitten puuttuvat tai korjausta vaativat tiedot. Pelkästään Teknillisessä korkeakoulussa täydennettiin julkaisurekisterin tietoja yli 2000 julkaisun ja noin 400 muuhun tieteelliseen toimintaan liittyneen tiedon osalta. Arviointia varten koottiin luonnollisesti tiedot myös muualla seurantajakson aikana tehdyistä julkaisuista.

Näin syntyi uusi, tutkimuksen arviointia varten koottu lähes 20 000 julkaisua sisältävä ns. Local RAE-tietokanta. Hankkeen laajuutta kuvaa kaikkien käsiteltyjen julkaisutietojen määrä (kuva 1).



Kuva 1.

## Käyttöliittymä kerättyyn tietoon

Kun tiedot oli koottu, saatettiin ne tutkijoiden nähtäväksi tarkistuksia ja palautetta varten. Tätä tarkoitusta varten luotiin kirjastossa ns. RAE selain, Web-pohjainen liittymä kerättyyn julkaisutietoon. Noin puolet yhteensä 250 palautteesta koski paikallisen julkaisurekisterin (Local RAE-tietokanta) tietoja, loput yhtäläillä ISI Web of Science- ja Scopus-tietoja. Tietokannassa olleet kirjoitusvirheet henkilönimessä tai taustayhteisön nimessä, dokumenttityyppi tai muuten väärin yhdistetyt julkaisut olivat yleisimmin kommentoidut virheet. Tarvittaessa haku ao. tietokannassa uusittiin ja tiedot korjattiin.

RAE-näkymää kehitettiin myöhemmin kevään kuluessa edelleen niin, että se toimi verkkotyövälineenä arvioinnin suorittaneelle kansainvälisistä asiantuntijoista kootuille paneeleille. Ratkaisu saikin paljon kiitosta, sillä perinteisten julkaisutietojen sijaan paneelisteille tarjottiin interaktiivinen liittymä, joka oli käytettävissä mistä päin maailmaa tahansa. Lisäksi julkaisutietoon liitetyn DOI-tunnisteen avulla saattoi päästä käsiksi artikkelin kokotekstiin vaikka saman tien, tosin käyttöoikeuksien sallimissa rajoissa. Panelistit vierailivat arvioitavissa yksiköissä kesäkuussa 2009.

## Bibliometrisessä analyysissä 15 eri indikaattoria

Vertaisarvioinnin lisäksi suoritettiin bibliometrisen analyysi. Bibliometriset menetelmät perustuvat julkaisu- ja viittaustietojen käyttöön. Bibliometrisiä indikaattoreita, kuten artikkelien lukumäärät, kyseisiin julkaisuihin tehtyjen viittausten määrä ja julkaisujen viittaus- ja vaikuttavuuskertoimet, voidaan käyttää julkaisujen laadunarvioinnissa ja niiden avulla voidaan kuvata määrällisesti tutkimuksen tuloksia ja tuottavuutta, tutkijoiden yhteistyötä sekä tutkimuksen näkyvyyttä. Eri tieteenaloilla on erilaiset julkaisemisen ja viittaamisen käytännöt, minkä vuoksi tulokset on ensin normalisoitava vertailukelpoisuuden takaamiseksi.

Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointiin liittyneen bibliometrisen tarkastelun suoritti kootun ISI Web of Science -aineiston pohjalta ruotsalainen alan asiantuntija, dosentti Ulf Sandström. Hän käytti yhteensä 15 eri indikaattoria toiminnan kuvaajina: kansainvälistymistä voidaan mitata artikkelien kirjoittajien edustamien maiden lukumäärällä, tutkimusalan johtoasemaa ja vireyttä käytettyjen lähteiden tuoreudella ja valitun julkaisufoorumin (aikakauslehden) asemaa suhteessa muihin tutkimusalan aikakauslehtiin. Keskeisin tunnusluku,

The screenshot displays the Aalto University Research Assessment Exercise 2009 interface. It features several panels:

- Staff & Publications of the Units of Assessment:** A table listing assessment units (e.g., Panel 1: Chemical Technology and Materials) and their staff members (Research Active, Staff, Seniors, Post-docs, Others).
- Research Outputs and Activities 2003-2008:** A table showing research outputs with columns for Name, Position, Start Date, End Date, H191 Score, Highest Degree, Year, University, and Article and Chapters. It includes a sub-section for 'POST-DOC RESEARCH STAFF (PDR)'.
- Publications by person:** A list of publications with columns for Year, Title, Author(s), and Journal/Book Title.
- Local RAE Database 2003-2008:** A table showing local RAE data with columns for Year, Title, Author(s), and Journal/Book Title.
- Publications in Web of Science 2003-2007:** A list of publications with columns for Year, Title, Author(s), and Journal/Book Title.
- Publications in Scopus 2003-2007:** A list of publications with columns for Year, Title, Author(s), and Journal/Book Title.

Kuva 2. Panelistien näkymiä RAE tietoihin.

ns. crown indicator, on tutkimusalan mukaan normalisoitu indikaattori, jossa artikkelien saamat viitaukset suhteutetaan kaikkiin muihin saman alan julkaisuihin ja niiden saamiin viittauksiin. Mikäli tämä tunnusluku on arvoltaan yli yksi, on suoritus yli maailman keskiarvon.

## Menetelmät täydensivät hyvin toisiaan

Kokonaisuutena Aalto RAE 2009 havainnollisti sekä julkaisutoiminnan käyttöä laadunarvioinnissa että tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden moniulotteista suhdetta. Yksi arvioinnin tuloksista oli, että erillisinä tuloksina bibliometrisen analyysin tunnusluvut olivat hankalia tulkita, mutta yhdes-

sä vertaisarvioinnin tulosten kanssa tarkasteltuna menetelmät täydensivät hyvin toisiaan ja valottivat monia muutoin pimentoon jääviä alueita tutkimusta arvioitaessa.

Tutkimuksen arvioinnit ovat tulleet jäädäkseen. Uuden, koko Aalto-yliopiston kattavan tutkimustietojärjestelmän ja yhteisen julkaisurekisterin tarve on ilmeinen, sillä ne palvelevat myös johdon tietojärjestelmiä. Niiden avulla voidaan tuottaa tutkimushallinnon tarpeisiin soveltuvia ja tutkimuksen arvioinnin kannalta merkityksellisiä kuvaajia.

Aalto-yliopiston tutkimuksen arvioinnin dokumentit ovat saatavissa verkko-osoitteessa: [www.aalto.fi/aaltorae](http://www.aalto.fi/aaltorae).

IRMA PASANEN

Käsitteet Bradfordin hajonnan laki, Garfieldin keskittymisen laki ja Pareton prinssiippi liittyvät bibliometriseen tutkimukseen. Bibliometriikka tutkii julkaisemista tilastotieteen ja -matematiikan keinoin. Italialaisen taloustieteilijän ja sosiologin Wilfredo Pareton (1848–1923) mukaan nimetyn periaatteen mukaisesti vähäinen määrä syitä johtaa suureen prosentuaaliseen osuuteen vaikuttavuudessa: yleensä 20 % - 80 % jakauman mukaan. Esimerkiksi 20 % eniten käytetty osa kirjaston kokoelmista muodostaa 80 % kaikesta lainatusta materiaalista. Pareton yleiseen huomioon perustuva Bradfordin laki esittää, että kaikki tärkeimmät artikkelit millä tahansa tieteen alalla ovat löydettävissä suhteellisen pienestä joukosta tieteellisiä aikakausjulkaisuja. Amerikkalainen Samuel Clemens Bradford (1787–1948) oli bibliometriikan uranuurtajia ja toinen amerikkalainen, Eugene Garfield (1925–, ISI:n perustaja), puolestaan työsti Bradfordin lakia eteenpäin ja laajensi bibliometriikan kokeellisia menetelmiä. Garfieldin keskittymislain mukaan on olemassa suuri päällekkäisyys eri tieteenalojen aineistojen kesken. Näin aineisto, joka sivuaa yhtä tiettyä tieteenalaa kattaa usein jonkun toisen tieteenalan ydinaineiston.

*Kaukopalvelu ennakoi Aalto-yliopiston käynnistymistä keskittymällä vuoden 2009 aikana Aalto-yliopiston kirjaston kaukopalveluprosessien suunnitteluun. Kaukopalvelutilausten määrä väheni edelleen.*

## Yhteinen kaukopalvelutyöryhmä perustettiin

Kirjaston kaukopalvelu teki kertomusvuoden aikana kehitystyötä yhdessä Helsingin kauppakorkeakoulun ja Taideteollisen korkeakoulun kirjastojen kaukopalveluiden työntekijöiden kanssa. Keväällä 2009 perustettiin HSE:n, TaiKin ja TKK:n kirjaston johtajien yhteisestä sopimuksesta kaukopalvelutyöryhmä, jonka tehtävänä oli kevään aikana suunnitella tulevan Aalto-yliopiston kirjaston kaukopalveluprosesseja Relais-kaukopalveluohjelmisto huomioon ottaen. Ohjelmiston avulla kaukopalvelun toimintoja voidaan automatisoida.

Työryhmän työ eteni aikataulussa ja tuloksista raportoitiin kirjastojen yhteisessä kokouksessa. Teknillisen korkeakoulun kirjaston kaukopalvelu sai Relais-ohjelmiston testikäyttöön kesällä. Ohjelmiston hankinta siirtyi vuodelle 2010. Syksyllä kaukopalvelutyöryhmä jatkoi kokoontumisia, joissa saatiin sovittua yhteiset toimintaperiaatteet ja yhteinen kaukopalveluhinnasto. Samalla perehdyttiin yhteistyökirjastojen toimintakulttuureihin ja erityispiirteisiin.

Reportissaan työryhmä selvitti myös ko. kaukopalvelujen tilauksia helmi-maaliskuussa 2009. Teknillisen korkeakoulun kirjastoon saatiin yrityksistä suurin määrä tilauksia.

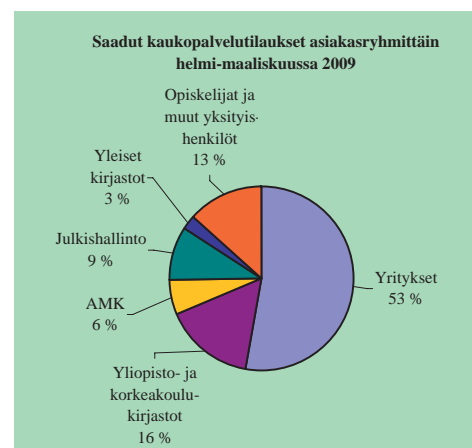
## Tilausten määrissä merkittäviä muutoksia

Vuonna 2009 Teknillisen korkeakoulun kirjaston kaukopalvelussa vastaanotettujen kaukopalvelutilausten kokonaismäärä 3 578 kpl oli 21,9 % pienempi kuin vuonna 2008.

Kotimaisista kirjastoista saatujen kaukolainojen ja jäljenteiden määrä pysyi miltei ennallaan. Sen sijaan ulkomaisista kirjastoista vastaanotetun kaukopalvelun määrä väheni 25,7 %. Ulkomaille lähetetyistä tilauksista suurin osa meni saksalaisiin kirjastoihin.

Maksuttomien artikkelikopioiden tilaaminen kasvoi. Teknillisen korkeakoulun henkilökunta tilasi artikkelikopioita Varastokirjastosta 226 kpl (v. 2008 214 kpl). Maksuttomien artikkelikopioiden tilaaminen pääkirjaston painetuista kokoelmista kasvoi selvästi 23,2 %:lla. Kopioita postitettiin henkilökunnalle peräti 568 kappaletta.

Vuoden mittaan kaukopalvelu sai runsaasti positiivista palautetta asiakailta. Tutkijat luottavat kaukopalvelun asiantuntemukseen. Vaikeasti saatavilla olevaa aineistoa löydetään ja saadaan käyttöön kaukopalvelun maailmanlaajuisen verkoston avulla.



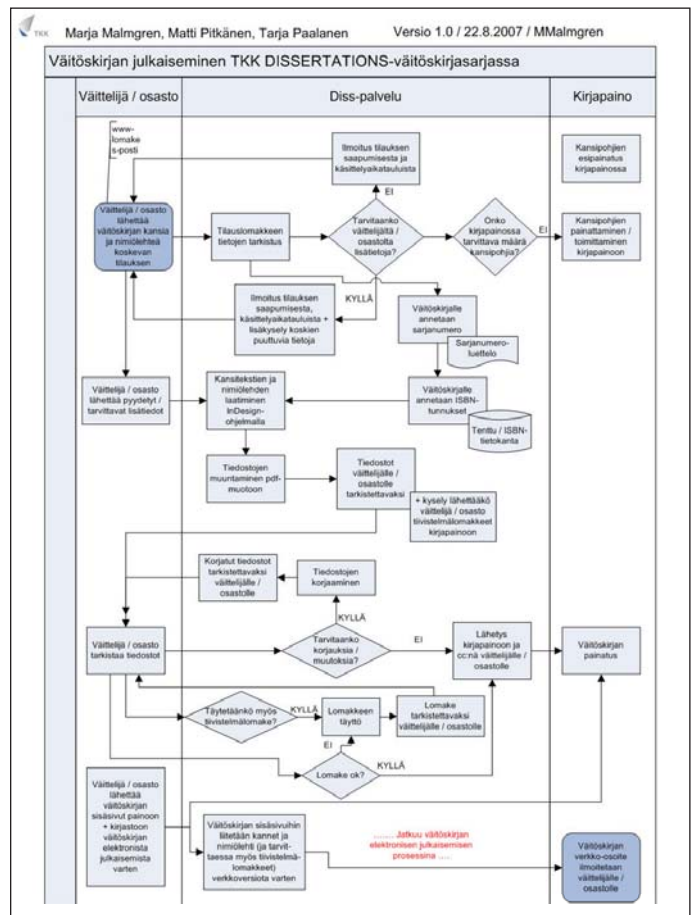
# LAATUTYÖ ETENI SISÄISEEN AUDITOINTIIN

Teknillisen korkeakoulun laatutyössä oli syksyllä 2009 vuorossa erillislaitosten kuten kirjaston laadunvarmistusjärjestelmien auditointi.

Kirjaston laatutyössä valmistauduttiin sisäiseen auditointiin mm. päivittämällä laadudokumentteja. Sisäisen auditoinnin suorittivat Teknillisen korkeakoulun professori Tapani Vuorinen ja osastosihteeri Vuokko Rantanen 9. päivä joulukuuta. Auditointi sujui mukavasti keskustellen ja kirjaston edustajien puolelta auditointien kysymyksiin vastailen.

Saadun palautteen perusteella kirjasto suhtautuu myönteisesti toiminnan kehittämiseen ja kirjastotoimi on hyvin organisoitu. Huomautettavaa löytyi siitä, ettei kirjastoon hallinnollisesti kuuluneen Opetuksen ja opiskelun tuen kuvausta sisältynyt laatukäsikirjaan. Täydennetty laatukäsikirja valmistui seuraavan vuoden tammikuussa.

Toimivat vuorovaikutuskanavat ovat olemassa sekä yksikön sisällä että sen asiakaskuntaan. Kumpaakin aluetta kehitetään ammattitaitoisesti ja yksikön merkitys tiedostetaan TKK:n henkilökunnan ja opiskelijoiden parissa. (Auditointiraportti, kappaleesta "Vahvuudet ja hyvät käytänteet").



Jatkossa laatutyö tulee kattamaan koko Aalto-yliopiston kirjaston.

# O PISKELIJAT KÄYTTÄVÄT TILOJA JA MUITA PAIKALLISPALVELUJA

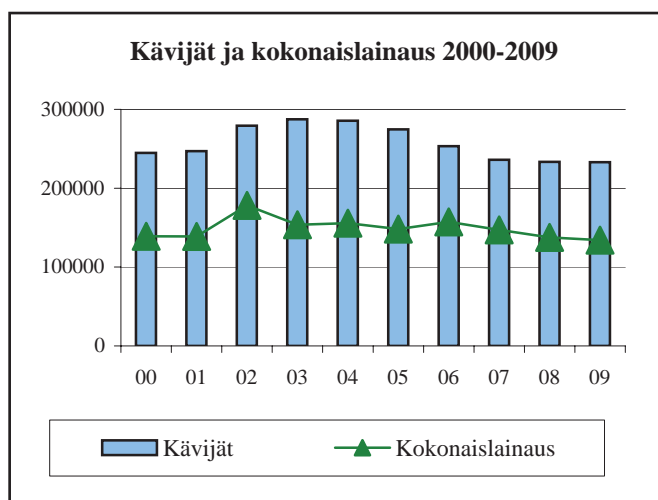


Kuva: Aune Kontkanen

*Lainauksessa ja tilojen käytössä tilanne säilyi vuoden aikana suunnilleen ennallaan. Kirjaston lukupaikat ja muut tilat sekä työasemat olivat jälleen suosittuja. Lainaus väheni hieman edellisten vuosien tapaan.*

Lainausmäärä väheni vuodesta 2008 2,5 %. Kokonaislainamäärä (koti- ja lukusalilainat sekä uusinnat) oli 134 181. Teknillisen korkeakoulun muiden kirjastojen kokonaislainamäärä oli yhteensä 118 327 (vuonna 2008 120 986). Kokonaislainamäärä erilliskirjastoista oli 88,2 % pääkirjaston kokonaislainamäärästä.

Asiakkaat hyödynsivät aktiivisesti itsepalvelumahdollisuuksia: uusinnoista 93 % oli asiakkaiden tekemiä ja lähes 35 % lainoista tehtiin itsepalveluautomaatilla. Vuoden 2009 aikana lainanneita asiakkaita eli aktiivisia lainaajia oli 8 318, mikä on noin 300 vähemmän kuin edellisenä vuonna.





Kuva: Aune Kontkanen

Kirjastokäyntejä oli 232 957 eli lähes saman verran kuin vuonna 2008. Opiskelijat ja muut kävijät käyttivät vilkkaasti asiakastyöasemia, lukupaikkoja ja ryhmätyötiloja. Kirjasto toimisi vielä paremmin kampuksen olohuoneena, jos kauan kaivattu remontti voitaisiin toteuttaa ja asiakkaille tarjota nykyaikaisia ja viihtyisiä tiloja.

Lainauspalveluissa ei tapahtunut vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Syksyllä otettiin käyttöön uusi palvelukassajärjestelmä ja sirukortinlukija, jotka tekevät maksamisen ja maksujen vastaanoton entistä sujuvammaksi. Valmistuvilta opiskelijoilta ei enää vaadita kirjastosta todistusta lainojen palauttamisesta, mikä vahvistettiin korkeakoulun päätöksellä syyskuun 14. päivä.

### TKK-suora -palvelu tuo kirjat työpöydälle

Maksuton TKK-suora on palvelu, jonka kautta korkeakoulun henkilökuntaan kuuluvat voivat tilata lainattavia kirjoja pääkirjaston kokoelmista suoraan omiin työhuoneisiinsa. Palvelu käynnistyi lokakuussa 2008. Vuonna 2009 tilauksia tehtiin 178 kappaletta.

Kuva: Jaakko Marttila







Kuva: Aune Kontkanen

## Langaton verkko kehittyi

Kirjastoon asennettiin syksyllä kahdeksan Aalto open -verkon tukiasemaa, joiden ansiosta mistä päin kirjastorakennusta tahansa pääsee internetiin ilman atk-tunnusta ja salasanaa. Kirjaston elektronisia aineistoja on käytettävä kuitenkin samalla tavoin kuin etäkäytössä, eli käyttäjällä on oltava IT-palvelukeskuksen atk-lupa tunnuksineen ja salasanoineen. Ulkopuolisilla asiakkailla on mahdollisuus käyttää elektronisia aineistoja kirjaston avoimilta työasemilta.

## Luentosali monessa käytössä

Kansalaiset löysivät kirjaston äänestyspaikkana europarlamenttivaalien ennakoäänestyspäivinä 27.5.–2.6. Äänestämismahdollisuudesta kirjaston luentosalissa tiedotettiin aktiivisesti kirjastossa ja korkeakoulun verkkosivustolla.

Kirjaston ala-aulan luentosalia käytettiin kertomusvuonnakin monin tavoin esimerkiksi käyttäjä- ja tiedonhaun koulutuksissa, sisäisissä koulutuksissa ja kokouksissa. Noin 35-hengen sali on myös ulkopuolisten varattavissa.



Kuva: Aune Kontkanen



**2009  
EUROOPPAVAALIEN  
ENNAKKOÄÄNESTYS  
KIRJASTOSSA**

TKK:n pääkirjasto toimii  
ennakoäänestyspaikkana  
europarlamenttivaaleissa  
2009

**ÄÄNESTYSPIAKKA ON AVOINNA:**

ke – pe	27.5 – 29.5.	10 – 20
la	30.5.	10 – 15
ma – ti	1.6. – 2.6.	10 – 20

# KOULUTUKSEN MERKITYS KASVAA KOKO AJAN

Koulutukseen liittyntä suunnittelutyötä oli tehty jo aikaisempina vuosina, joten koulutuksen painopiste oli toteutuksessa vuonna 2009. Opetustuntien (3 929) ja osanottajien (2 636) määrä kasvoi jälleen selvästi edellisvuodesta: opetustuntien 11 % ja osallistujien 25 %.



## Kirjastonkäytön ja kandidaattien opetus jatkuu

Johdatus opiskeluun –kurssin kirjastonkäytön koulutuksissa kouluttajat ottivat jälleen vastaan suurimman osan ensimmäisen vuoden opiskelijoista. Opintojakson yhteydessä fuksit saavat perustiedot kirjastosta ja sen käytöstä.

Kandidaattiseminaarit tavoittavat nyt lähes kaikki opintojensa puolivälissä olevat opiskelijat. Tietoasiantuntijat perehdyttivät noin 1100 tekkaria tutkimustyön tiedonhakuun ja viitteidenhallintaan Nelli-portaalia ja RefWorks-järjestelmää käyttäen.

## Varauskalenteri diplomityöntekijöille

Diplomityöntekijän työkalut -kurssille osallistui yli sata opiskelijaa. Osana kurssia heistä jokainen osallistui myös henkilökohtaiseen tapaamiseen informaation kanssa kirjaston 2. kerroksen tietopalvelupisteessä. Näissä tunnin kestävässä istunnoissa käydään läpi opiskelijan diplomityötään varten laatimaa miellekarttaa (mind map) ja pohditaan sen kautta aiheeseen sopivaa tiedonhakustrategiaa.

Verkkoon kehitettiin kertomusvuoden aikana ajanvarauskalenteri, jonka kautta erityisesti oppinäytetyötään tekevät opiskelijat voivat helposti varata ajan tietoasiantuntijalle.

## Yhteistyötä opetuen kanssa

Opetuksen ja opiskelun tuki julkaisi keväällä uudistetun Teekkarin ohjauspakin (TOP), mikä on suunnattu erityisesti teknisen alan opiskelijoille. TOPista löytyy tukea moneen oppimiseen ja opiskeluun liittyvään kysymykseen opintojen suunnittelusta tiedonhakuun ja stressin hallinnasta ryhmätyön tekemiseen. Kirjastossa laadittiin oppaan Tehokkaaksi tiedonhakijaksi -osio. TOP korvaa aiemmin ilmestyneen Teekkarin tehopenaalin. TietäNetissä 2 / 2009 on opetuen vetäjän Riikka Rissasen artikkeli yhteistyöstä kirjaston kanssa.

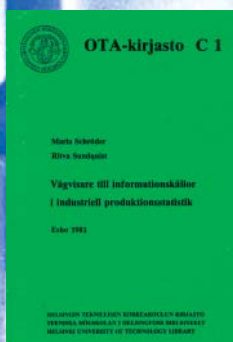
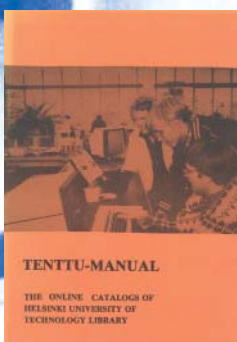
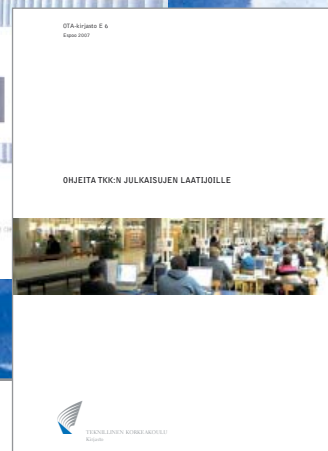
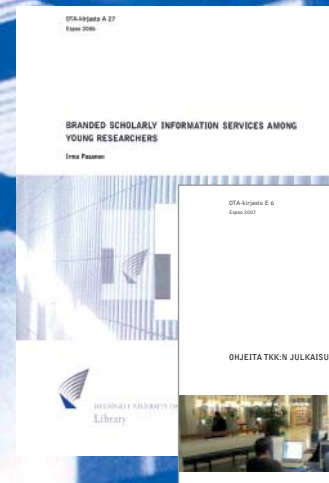
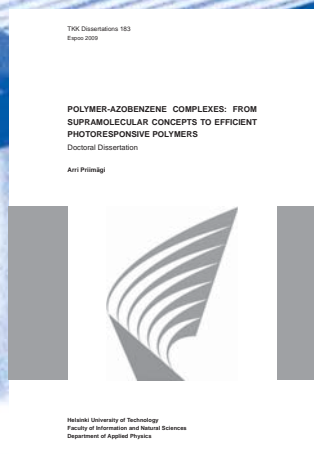
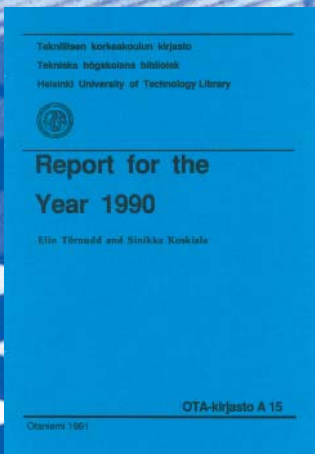
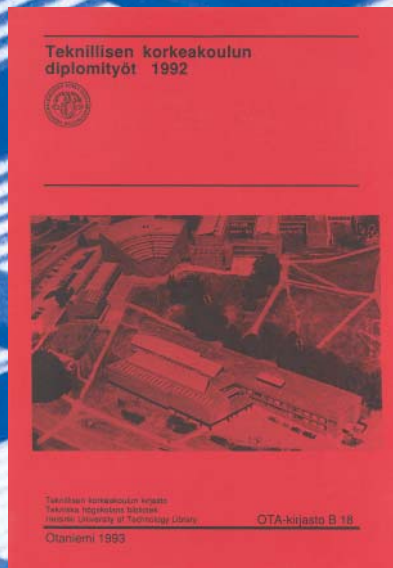
Elin Törnudd

# SUOMEN TEKNILLINEN KESKUSKIRJASTO

– 150 vuotta Teknillisen korkeakoulun ja yhteiskunnan palveluksessa

TEKNILLINEN KORKEAKOULU  
KIRJOISSA JA KANSISSA

– 150-vuotisbibliografia





Kuva: Aune Kontkanen

*Teknillisen korkeakoulun oma julkaisu-  
tuotanto on tunnetusti ollut suurta: väi-  
töskirjoja ja sarjajulkaisuja ilmestyy run-  
saasti joka vuosi. Sarjanimekkeiden määrä on  
saatu vähenemään 140 eri nimekkeeseen kirjaston tiedotuk-  
sen ansiosta ja korkeakoulun organisaatiouudistuksen myötä.  
Kirjasto hankki vuoden loppupuolella ISBN-tunnukset koko Aalto-yliopistolle.*

## Viimeinen vuosi TKK:n ISBN-tunnuksia

Teknillisen korkeakoulun julkaisuille jaettiin kirjaston vuonna 2009 ISBN-tunnuksia 557 kappaletta, mikä oli hiukan enemmän kuin edellisellä vuonna. Verkkojulkaisuille oli pyydetty 257 tunnusta, mikä on 46 % kaikista tunnuksista eli lähes saman verran kuin edellisvuonna (45 %).

Kirjaston luetteloinnin työntekijät hankkivat ISBN-tunnukset Aalto-yliopiston käyttöön. Yliopistolle myönnettiin uusi kustantajatunnus ”60” Kansalliskirjastosta. Tunnuksia tilattiin 10000 kappaletta ja ne jaettiin kaikille kolmelle Aalto-yliopiston korkeakoululle.

## Sarjojen määrä on pienentynyt

Julkaisuutuotanto Teknillisessä korkeakoulussa on ollut hajautettua siten, että laitokset ovat tuottaneet itse esimerkiksi sarjajulkaisunsa. Vuoden 2009 lopussa jatkuvia sarjanimekkeitä oli alle 140, joten sarjojen määrä on merkittävästi vähentynyt muutamana viime vuonna. Painettuja sarjoja oli 100 ja verkkosarjoja 40. Sarjoja (kausijulkaisunimekkeitä)

oli enimmillään Teknillisessä korkeakoulussa noin 300 eri nimikettä.

## Väitöskirjoja tasaiseen tahtiin

Väitöstilaisuuksia oli Teknillisessä korkeakoulussa yhteensä 153 vuonna 2009. Näistä 153 väitöskirjasta julkaistiin elektronisena 151. Hiukan alle 40 % väitöskirjoista ilmestyi korkeakoulun omassa TKK Dissertations -väitöskirjasarjassa.

Vuoden aikana kehitettiin uusien väitöskirjojen RSS-syötteen. Uutuuslistoja tuotetaan elektronisista ja kokoelmiin tulleista Teknillisen korkeakoulun väitöskirjoista. Listoilla ovat mukana kahdeksan edellisen viikon aikana TEEMUun tallennetut teokset.

## Kandidaatintöiden määrä arkistossa kasvaa

Vuonna 2008 aloitettiin tekniikan kandidaatin opintoihin liittyvien kandidaatintöiden elektroninen arkistointi vuonna 2008 hyväksytyistä töistä. Pääkirjasto on hoitanut arkistoinnin. Vuoden 2009 kandidaatintöitä oli huhtikuussa 2010 arkistoitu yli 800 kappaletta ja kandidaatintöitä oli luettavissa yhteensä 1600.

## Verkkosivut toisella kotimaisella

Kirjaston historian ensimmäiset ruotsinkieliset verkkosivut julkaistiin juhannuksen alla 18. päivä kesäkuuta. Suurin osa verkkosivuston sisällöistä käännettiin ruotsiksi käännöstoimiston ja oman henkilökunnan voimin.

Verkkosivuston sisältöä täydennettiin vuoden aikana mm. tekemällä opas fukseille kolmella kielellä ja kohderyhmäkohtaisia pikaoppaita sivuston sisältöihin.

## Blogissa uutisointia elektronisista aineistoista

Kirjaston e-aineistojen hankintaa koordinoiva Mari Aaltonen perusti englanninkielisen blogin And Today in TKK e-Library e-aineistoja koskeville tiedotteille. Nämä tiedotteet koskevat esimerkiksi uusia e-aineistohankintoja, koulutustilaisuuksia, testikäyttöjä ja käyttökatkoja. Blogiin on linkki kirjaston etusivulla ja siitä on saatavissa RSS-syöte. Vuoden 2010 puolella blogin nimi päivitettiin kirjaston nimen muutoksen takia nimeksi And Today in our e-Library.

## Facebook-sivu julkistettiin

Kirjaston Web 2.0 -ryhmän testaamaa Facebook-sivustoa markkinoitiin syksyn aikana perinteisin keinoin sekä muutaman Facebook-sivuston kautta. Sivustolle tuodaan syötteiden kautta uutiset suomeksi ja englanniksi sekä e-aineistotiedotteet. TKK Library Collections Search -hakusovellus TEEMUun ja Nelliin lisättiin samoihin aikoihin



Facebook-sivustolle. Faniien määrä kasvoi tasaisesti pitkin syksyä yltyen moniin kymmeneen henkilöihin.

## Sosiaalinen media tutuksi henkilökunnalle

Opiskelijoiden arkeen liittyvä sosiaalinen media (Web 2.0) päätettiin tehdä tutuksi myös kirjaston varttuneemmalle henkilökunnalle. Kiinnostuneet saivat käyttöönsä minikokoisia kannettavia tietokoneita, joiden avulla voi kytkeytyä verkkoon missä ja milloin tahansa. Koneen haltijoiden tehtävänä oli perehtyä niin Facebookin, Skypen, Delicious'in kuin Twitterinkin saloihin hausalla ja epämuodollisella tavalla.

## Kirjaston esittelyt Wikipediassa

Joulukuussa 2008 valmistunut kirjastoa esittelevä sivu Wikipediassa käännettiin englanniksi tam-



Kirjamessuille osallistumisesta on kirjoitus Tietä-Netissä 2 / 2009.

## Teknillisen korkeakoulun PR-ryhmä vierailulla

Vuoden aikana aktiivisesti kokoontuneen Teknillisen korkeakoulun viestintää tekevien PR-ryhmä tapasi noin 20 hengen vahvuudella 19. päivä elokuuta kirjastossa. Ohjelmassa oli ylikirjastonhoitajan puheenvuoro, kirjaston viestinnän esittelyä, ajankohtaisia viestintäasioita sekä kiinnostuneille kierros kirjaston tiloissa.

## Aalto-viestinnän ennakointia

Viestintäyhteistyötä tehtiin kertomusvuoden aikana myös HSE:n, TaiKin ja TKK:n kirjastojen yhteisessä viestintä- ja verkkosivutyöryhmissä sekä Aalto-viestinnän kanssa. Aalto-yliopiston kirjaston ja sen kirjastoysiköiden nimenmuutoksia valmisteltiin joulukuussa johdon ja viestinnän voimin. Nimiksi vahvistettiin tammikuussa 2010 Aalto-yliopiston rehtorien neuvostossa Aalto-yliopiston kirjasto sekä TKK:n kirjastolle Aalto-yliopiston kirjasto, Otaniemi (lisäksi Aalto-yliopiston kirjasto, Arabia ja Aalto-yliopiston kirjasto, Töölö).

mikuussa 2009. Sivua löytyy osoitteesta: [http://en.wikipedia.org/wiki/Helsinki\\_University\\_of\\_Technology\\_Library](http://en.wikipedia.org/wiki/Helsinki_University_of_Technology_Library).

## Kirjamessuilla ensimmäistä kertaa

Aalto-yhteistyö mahdollisti Teknillisen korkeakoulun kirjaston osallistumisen Helsingin 9. kirjamessuille lokakuun 22.–25. päivä yhdessä Taideteollisen korkeakoulun julkaisuyksikön, Kauppakorkeakoulun Helecon-tietokeskuksen sekä Aralis-kirjastokeskuksen kanssa. Yhteisen osaston päivystäjät saivat vastailla monenlaisiin mm. Aalto-yliopistoa koskeviin kysymyksiin. Osastolla myytiin Taideteollisen korkeakoulun julkaisuja ja esiteltiin Teknillisen korkeakoulun julkaisuja ja kirjastojen palveluita.

Teknillinen korkeakoulu oli ensimmäistä kertaa mukana Helsingin kirjamessuilla. Messuilta saatiin hyvää kokemusta yhteistyöstä Aalto-yliopiston piirissä. Kirjamessuille ja sen oheismessuille osallistui tänä vuonna ennätysmäärä, yli 76 000 kävijää.



## Viestinnän arkipäivää

Kirjasto tiedotti ja kertoi toiminnastaan vuoden aikana erityisesti verkkosivustolla, TKK:n verkkosivuston uutisissa ja TKK Nytissä, opetuksen ja opiskelun tuen sähköpostitiedotteessa, tiedotuslehti TietäNetissä, ala-aulan TV-informaatiotaululla ja vuosikertomuksessa. Sisäisessä viestinnässä käytettiin mm. intranet Tarmoa, sähköpostia ja kokouksia. Kirjaston englanninkielinen kalvoesitys uudistettiin ja se valmistui heinäkuun lopulla.

TietäNet ilmestyi kaksi kertaa painettuina ja verkossa. TietäNetin numero 2/2009 jäi lehden 15-vuotisen historian viimeiseksi, sillä lehti päätettiin lopettaa Aalto-yliopiston kirjastoon siirtymisen takia.

Kuva: Aune Kontkanen



Kirjamessuilla ensimmäistä kertaa: Taija Tuoresjärvi (vas.) ja Heli Yamaguchi (oik.)

*Kirjaston henkilöstöasioissa jatkettiin pääpiirteissään entiseen malliin. Työsopimukset Aalto-yliopiston kanssa allekirjoitettiin joulukuussa. Yliopistojen virkasuhteinen henkilöstö siirtyi 1.1.2010 lukien työsopimussuhteeseen. Muutos perustui kesällä 2009 hyväksytyyn uuteen yliopistolakiin ja yliopistolain voimaantulolakiin. Vuosi 2009 oli kirjastonkin työntekijöille viimeinen vuosi valtion virkamiehenä.*

Kirjaston henkilöstökulut vuonna 2009 olivat 2 197 436 euroa eli 40,9 % kirjaston kokonaiskuluista (vuonna 2008 41,4 %).

Pääkirjaston henkilöstön määrä vuonna 2009 oli 57 henkilöä, opetuksen ja opiskelun tuessa oli 10 työntekijää ja lisäksi 2 opintopsykologia.

Vuoden aikana eläkkeelle jäivät kirjastosihteerit Bo Larsson ja Riitta Saranka. Edellisen tilalle valittiin uutena työntekijänä Henrik Askola 1.7. lähtien ja jälkimmäisen tilalle kirjastossa toukokuusta 2007 alkaen työskennellyt Jaakko Marttila 1.11. lähtien.

Vuoden aikana vahvistettiin nimikkeiden muutokset: Helena Kataja-Kotilainen (kirjastonhoitaja), Risto Maijala (suunnittelija) ja Eeva-Inkeri Sierla (toimistopäällikkö).

Siiviilipalvelusmies Tuukka Lahti lopetti palveluksena huhtikuun lopussa ja Janne Hovi aloitti elokuun loppupuolella. Kati Nieminen jatkoi Suomen Liikemiesten Kauppaopiston opintoihin liittyvää harjoitteluaan asiakaspalvelussa, viestinnän parissa ja muissa kirjaston tehtävissä elokuun puolivälistä tammikuun 2010 puoliväliin asti. Kesätyöntekijä Anni Lähde ahkeroi lähinnä kirjaston asiakaspalvelussa.



Kuva: Aune Kontkanen

## Koulutusta ja tiedotustilaisuuksia

Kirjastossa järjestettiin henkilökunnalle kuten edellisvuosinakin muutamia elektronisten aineistojen käyttöä opastavia koulutustilaisuuksia, esimerkiksi SciFinderin selaimella toimivasta versiosta ja e-kirjoista. Työntekijät osallistuivat kiinnostustensa mukaisiin ulkopuolisiin koulutuksiin, seminaareihin ja konferensseihin (katso s. 32). Myös Aalto-yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun lukuisiin tiedotustilaisuuksiin osallistuttiin vuoden aikana aktiivisesti.

TYHY-ryhmän järjestämissä kuukausikokouksissa, joihin voivat osallistua myös tiedekunta- ja laitos-



Kuva: Marjaana Heikkinen

Vierailulla Kotkan Merikeskus Vellamossa.



Kuva: Marja Hjelt

kirjastojen työntekijät, olivat aiheina mm. Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointi, tiedonhankintakäytäntöjen vaikutus kokoelmatytyväisyyteen, opetuen esittäytyminen ja kirjaston Web 2.0-palvelut. Huhtikuussa käytiin tutustumassa Puunjalostustekniikan kirjastoon.

### TYHY-toiminta jaksamisen apuna

TYHY-toiminta virkisti henkilökuntaa taas työteliään ja muutoksia ennakoivan vuoden 2009 aikana. Ohjelmassa oli muutamia tutustumiskäyntejä ja retkiä: Mannerheim-museoon, Mittatekniikan keskuksen MIKES-taloon ja sieniretki Pirttimäen maastoihin. Työn kannalta antoisin oli toukokuun 12. päivän kevätretki Kotkan Merikeskus Vellamoon ja sen tietokeskukseen, joka oli avattu vajaa vuosi aikaisemmin 3.9.2008. Pikkujoulu vietettiin marraskuun 20. päivän pimeydessä Helsingin edustalla laivalla risteillen ja karaokea laulellen.

### Neuvottelukunta kokoontui vielä kerran

Kirjaston neuvottelukunta kokoontui marraskuussa, vielä ennen Aalto-yliopiston kirjaston toiminnan käynnistymistä. Kokouksessa käytiin läpi kattavasti kirjaston ja opetuen toimintaa. Kirjaston toiminnasta kokouksessa tuotiin esille erityisesti valmistautuminen Aalto-yliopistoon ja yliopiston tutkimuksen arvioinnin RAE-projekti. Ari Muhonen kertoi Teknillisen korkeakoulun rehtorin kanssa käydyistä tulossopimusneuvotteluista ja siirtymisestä valtion budjettitalouden ulkopuolelle vuonna 2010. Puheenjohtaja Outi Krause tiedusteli kirjastorakennuksen remonttisuunnitelmista. Todettiin, että aikataulu ei ole varmistunut. Kokouksessa tuotiin esille se, että kirjastotilat voivat toimia kampuksen sydämenä, esimerkiksi näyttelytilana ja yliopistossa tehtävän tutkimuksen esittelypisteinä. Olli Hyppönen kuvasi Opetuksen ja opiskelun tuen toimintaa ja toivoi yhteyksien kirjastoon säilyvän myös jatkossa, vaikka yksikkö siirtyykin pois kirjaston organisatiosta.



Retkellä Pirttimäessä.

Kuva: Jouni Nevalainen



# KONKARIT JA ENSIKERTALAISET KANSAINVÄLISESSÄ VUOROVAIKUTUKSESSA

*Kirjaston kansainvälistä yhteistyötä harjoitettiin osallistumalla konferensseihin, alan järjestöjen toimintaan sekä vastaanottamalla ulkomaisia työntekijöitä ja vierailijoita jo perinteeksi muodostuneilla tavoilla.*

Kansainvälinen harjoittelijavaihto jatkui edellisvuoden tapaan kesällä, kun Maike Reinhold Berliinistä työskenteli kirjastossa EU:n Leonardo da Vinci ohjelman harjoittelijana kahdeksan viikon ajan 13.7.-28.8. ja Michael Greil Wienin yliopiston kirjastosta oli vieraana kaksi viikkoa 17.8.-27.8. Erasmus-ohjelman kautta. Maike ja Michael tutustuivat kirjaston ja työntekijöiden lisäksi esimerkiksi suomalaisen luonnon eksotiikkaan Pirttimäen sienimaastoissa.



Michael Greil ja Maike Reinhold.

Kuva: Jaakko Marttila

## Mukana kansainvälisissä järjestöissä

Teknillisen korkeakoulun kirjasto osallistuu kansalliseen, alueelliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Edustajiensa välityksellä kirjasto on hyvin aktiivisesti mukana kirjastoalan järjestöjen IFLAn (The International Federation of Library Associations and Institutions) ja IATULin (The International Association of Technological University Libraries) toiminnassa.

IFLA (International Federation of Library Associations) on kirjastoalan kansainvälisesti merkittävin järjestö, joka vuosittain kokoaa yhteen tuhansia ammattilaisia konferenssiinsa. Vuoden 2009 konferenssi järjestettiin elokuussa Milanossa.

Kirjasto on pitkään ollut mukana IFLAn eri jaostoissa sekä näiden toiminnasta vastaavissa komiteoissa (Standing Committees). Irma Pasanen on osallistunut "Science and Technology Libraries" Standing Committee -työskentelyyn sekä jaoston sihteerinä että puheenjohtajana ja Eva Tolonen on ollut jäsenenä "Information Literacy" Standing Committee:ssa. Vuoden 2009 konferenssissa Milanossa Eva Tolonen siirtyi "Science and Technology Libraries" Standing Committee -jäseneksi ja toimii nyt siellä jaoston taloudenhoitajana (treasurer). Irma Pasanen aloitti uutena jäsenenä "Continuing Professional Development and Workplace Learning" -jaoston komiteassa.

Jaostojen komiteoiden päätehtäviin kuuluu vastata konferenssiohjelmasta, johon esityksiä pyydetään "call for papers" -menettelyllä. Komiteajäsenet valitsevat näiden joukosta jaoston ohjelmassa pidettävät konferenssiesitelmät. Milanon konferenssissa Science and Technology Libraries -jaoston



Kuvat: Marja Hjelt



IATUL-konferenssi Leuvenissa kesäkuussa: Taija Tuoresjärvi ja Saija Nieminen sekä Manneken Pis (kuva vasemmalla). Irma Pasanen seisoo pöydän päässä keskustelemassa (kuva oikealla).

konferenssiosuuden teema oli ”*Open access to science and technology research worldwide: strategies and best practices*”.

Tällä kertaa kirjasto oli mukana myös konferenssin posteriesityksissä. Petteri Kivimäki ja Harri Maikola tekivät posterillaan tunnetuksi kirjaston Web 2.0 -palveluita vaihtaen samalla mielipiteitä lukuisien eri maista paikalle saapuneiden kollegojen kanssa.



Marja Hjelt Firenzessä. Kuva: Saija Nieminen

Firenzessä järjestettiin elokuun 17.–20. päivinä 8. Northumbria -konferenssi, joka syventyy kirjastojen vaikuttavuuden arviointiin ja laadun mittaamiseen. Tilaisuus oli samalla IFLAn prekonferenssi/satelliittikonferenssi.

Saija Nieminen ja Marja Hjelt pitivät konferenssissa esitelmän LibQUAL-kyselyä käsitelleessä osuudessa. Esitelmässä kerrottiin kirjastossa vuonna 2008 tehdystä LibQUAL-kyselystä; erityisesti siitä mitä tuloksista oli opittu ja mitä ongelmia kyselyn toteuttamisessa oli ollut. Konferenssista haettiin ratkaisuja näihin ongelmiin myös keskustelemalla muiden kyselyä käyttävien kanssa. Matkalta saatiinkin uusia ajatuksia varsinkin LibQUAL-kyselyn tulosten käsittelyyn ja hyödyntämiseen prosessien kehittämisessä ja toiminnan tavoitteiden asettamisessa.

## Oppia maailmalta

Vuosittain järjestettävä Teknillisten yliopistokirjastojen IATUL-konferenssi järjestettiin 2009 kesäkuun alussa Belgiassa, Leuvenissa, jossa konferenssia isännöi Katholieke Universiteit Leuven. Konferenssin teemana oli ”*Just for You, Quality through Innovation*”. Kirjastojen laatuun vaikutta-

via asioita käsiteltiin monipuolisesti niin talouden, asiakaspalvelun kuin kokoelmien ja kirjaston johtamisen näkökulmasta. Konferenssissa käsiteltiin myös kirjastojen elektronisoitumista sekä sen mukanaan tuomia palvelumahdollisuuksia ja uusia palvelutapoja.

Saija Nieminen, Marja Hjelt ja Taija Tuoresjärvi osallistuivat ensikertalaisina konferenssiin ja he seurasivat konferenssin annista lähinnä laatuasioita. Aiheeseen liittyvistä esitelmistä syntyi kattava kuva eri laatumittareista, niiden käytöstä ja vaikutuksista kirjastotoiminnan suunnitteluun. Matkalaiset tapasivat mm. Association of Research Libraries -järjestön tilasto-ohjelman johtajan Martha Kyrillidoun saaden häneltä runsaasti opastusta Teknillisen korkeakoulun kirjaston LibQUAL-kyselyyn.

Konferenssin sosiaalinen ohjelma tarjosi puitteet luoda suhteita muiden yliopistokirjastojen työntekijöihin, ja jo syksyn 2009 aikana kontaktit osoittautuivat tärkeiksi. Konferenssiin osallistui esimerkiksi Belgian LibQUAL-kyselyä organisoiva Frederic Brodcom. Hän antoi arvokasta apua sähköpostin välityksellä sittemmin kun kirjastossa käännettiin LibQUAL-kyselyä englannista suomeksi.

## Tallinnan Teknillinen korkeakoulu sai uuden kirjaston

Teknillisen korkeakoulun kirjasto ja Tallinnan vastaava kirjasto ovat harjoittaneet kollegiaalista tiedonvaihtoa ja yhteistyötä kautta vuosien. Tallinnan Teknillisen korkeakoulun uuden upean kirjaston avajaisia vietettiin marraskuun 11. päivä. Juhlasa paikalla TKK:n kirjastosta olivat esitelmän pitänyt Ari Muhonen sekä Irma Pasanen ja Timo Nevala.



Kuva: Jouni Nevalainen

*Kirjaston taloudellinen tilanne oli hyvä vuonna 2009. Rahoitusta saatiin korkeakoululta toimintamenorahan lisäksi myös sisäisenä tulona ja lisävaroja opetusministeriöltä tutkimuksen edellytysten turvaamiseen.*

Korkeakoulu myönsi toimintamenoihin rahoitusta 5 049 635 euroa vuonna 2009.

Toimintamenorahan lisäksi kirjasto sai opetusministeriöltä 200 000 euroa huippututkimusten edellytysten turvaamiseen. Raha käytettiin elektronisten tietoaineistojen tilausten jatkamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Tekes jatkoivat ETDE (Energy Technology Data Exchange) -hankkeen rahoitusta 39 690 eurolla.

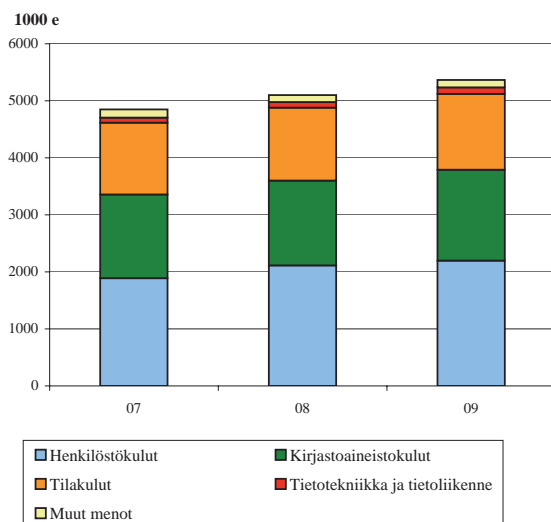
Kirjasto sai yksityiseltä lahjoittajalta 5 200 euroa.

Liiketoiminnaksi luettavan maksullisen palvelutoiminnan tulot olivat 158 024 euroa. Näistä kirjastopalveluiden osuus oli 74 201 euroa ja atk-palveluiden osuus 83 225 euroa. Vuoteen 2008 verrattuna kirjastopalveluiden tulot laskivat 11,6 % ja atk-palveluiden tulot 5,1 %.

Kirjaston korkeakoululta saama sisäinen tulo oli huomattavan suuri vuonna 2009 yhteensä 99 662 euroa. Sisäisen tulon suuruus selittyi sillä, että kirjasto osallistui aktiivisesti Aalto-yliopiston tutkimuksen arviointi -projektiin ja tehty työ korvattiin kirjastolle. Kaukopalvelun suoritteista peritty sisäinen veloitus oli 8 225 euroa.

Vuonna 2009 käytettiin toimintaan 5 366 275 euroa, mikä oli 5,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Toimintakulujen jakautumat ja kehitys käyvät ilmi oheisesta kuvasta ja vuosikertomuksen lopussa olevasta tilastoliitteestä. Kirjastoaineistokulut kasvoivat 7,1 % ja henkilöstökulut 4,1 %.

Toimintakulujen kehitys 2007-2009



Vuosi 2009 oli viimeinen Teknillisen korkeakoulun kirjaston toimintavuosi. Kirjaston pitkä historia alkoi Helsingin teknillisen reaalikoulun perustamisesta vuonna 1849 ja päättyi itsenäisenä kirjastoyksikkönä Aalto-yliopiston perustamiseen. Toiminta jatkuu vuodesta 2010 alkaen osana Aalto-yliopiston kirjastoa Otaniemen kampuskirjastona Arabian ja Töölön kampuskirjastojen ohella.

Aalto-yliopiston ja sen kirjaston strategiset tavoitteet, organisaatio ja toimintatavat saavat muotonsa tulevina vuosina. Kirjasto tulee toimimaan kolmella kampuksella. Palveluja yhtenäistetään ja kehitetään ja aineistoja hankitaan koko yliopiston käyttöön. Valmisteluvaiheen aikana laaditussa kirjaston missiossa on tavoitteena organisoituminen yhä selkeämmin osaksi yliopiston tutkimus- ja oppimisprosesseja. Tämä on ollut yleinen tavoite yliopiston palvelujen suunnittelussa.

## Aalto-yliopiston kirjasto

- tunnistaa asiakkuuksien elinkaaret ja asiakkaiden tiedontarpeet
- tuottaa parasta mahdollista lisäarvoa yliopistolle
- tuottaa korkealaatuisia asiakaslähtöisiä palveluita
- integroituu osaksi yliopiston tutkimus- ja oppimisprosesseja

Kirjaston tärkeitä arvoja ovat avoimuus ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus.

Kuvat: Aune Kontkanen



Aalto-yliopiston valmisteluvaiheessa kolmen kirjaston henkilökunta suunnitteli usein yhdessä uuden kirjaston toimintoja.



Teknillisen korkeakoulun opetuksen ja opiskelun tuki sekä opintopsykologit kuuluivat vuosina 2008 ja 2009 hallinnollisesti kirjastoon. Aalto-yliopistossa nämä palvelut tulevat kuulumaan 2010 rakennettavaan Tutkimuksen ja opetuksen kehittämissyksikköön.

Haasteita tuleville vuosille luovat paitsi Aalto-yliopiston syntyminen, myös asiakkaiden sekä opettaja tutkimustapojen muuttuminen. Kirjaston on oltava yhä näkyvämmän läsnä verkossa ja tarjottava joustavia tarpeita vastaavia palveluja opiskelijoille, yliopiston henkilökunnalle ja muille asiakkaille. Sosiaalinen media ja vuorovaikutus asiakkaiden kanssa myös verkossa edellyttävät kirjastoilta muutosvalmiutta ja uudenlaisia taitoja.

Tämä vuosikertomus on viimeinen Teknillisen korkeakoulun kirjaston nimissä julkaistava vuosikertomus. Otaniemen kampuskirjaston toiminnasta raportoidaan jatkossa Aalto-yliopiston kirjaston julkaisuissa.

## KIRJASTON NEUVOTTELUKUNTA:

### **Puheenjohtaja:**

Vararehtori, prof. Outi Krause (TKK)

### **Muut jäsenet:**

prof. Petri Kuosmanen (TKK, koneenrakennustekniikan laitos)

prof. Jyrki Sinkkilä (TKK, arkkitehtuurin laitos)

prof. Jorma Tarhio (TKK, tietotekniikan laitos)

prof. Vesa Välimäki (TKK, signaalinkäsittelyn ja akustiikan laitos)

DI Katriina Schrey-Niemenmaa (EVTEK)

tietopalvelupäällikkö Kirsi Tuominen (VTT)

TKY:n edustaja

Kirjastosta kokouksiin osallistuivat ylikirjastonhoitaja Ari Muhonen esittelijänä, toimistopäällikkö Irma Pasanen asiantuntijajäsenenä sekä suunnittelija Marja Malmgren kokouksen sihteerinä.

## HENKILÖSTÖLUETTELO 31.12.2009

Aaltonen Mari	suunnittelija	Palmgren Virpi	suunnittelija
Asikainen Eeva	osastosihteeri	Pasanen Irma	toimistopäällikkö
Askola Henrik	kirjastosihteeri (1.7. lähtien)	Pasanen Pekka	toimistopäällikkö
Asla Kim	vahtimestari	Pasanen Ritva	kirjastosihteeri
Green Irma	suunnittelija	Patrakka Marjukka	kirjastoamanuenssi
Heikkinen Ilkka	atk-tukihenkilö	Pitkänen Matti S.	suunnittelija
Heikkinen Marjaana	kirjastosihteeri	Pusa Paula	osastosihteeri
Heilman Pekka	kirjastosihteeri	Pusa Valto	erikoislaboratoriomestari
Heino Kirsi	suunnittelija	Pöyhönen Tuula	kirjastosihteeri
Hjelt Marja	kirjastosihteeri	Reijonen Birgitta	kirjastosihteeri
Hovi Janne	siviilipalvelusmies (24.8. lähtien)	Roos Riitta	kirjastosihteeri
Huurinainen Ulla	järjestelmäasiantuntija	Räisänen Marjatta	kirjastosihteeri
Juntunen Caroline	kirjastosihteeri	Salonen Janne	kirjastosihteeri
Juusola Leila	kirjastosihteeri	Saranka Riitta	kirjastosihteeri (31.7. asti)
Järvineva Outi	kirjastonhoitaja	Sierla Eeva-Inkeri	toimistopäällikkö
Kampara Riitta	kirjastoamanuenssi	Stelmahova Liliija	kirjastosihteeri
Kataja-Kotilainen Helena	kirjastonhoitaja	Stelmahova Uljana	kirjastosihteeri
Kivimäki Petteri	kirjastosihteeri	Tolonen Eva	suunnittelija
Kontkanen Aune	hankintasihteeri	Tuoresjärvi Taija	kirjastonhoitaja
Kouvonen Tuula	kirjastosihteeri	Vehmanen Irma	kirjastosihteeri
Känsälä Sirkku	toimistopäällikkö	Voigt Rita	järjestelmäasiantuntija
Laakso Jari	kirjastosihteeri		
Lampola Mirja	kirjastonhoitaja		
Lahti Tuukka	siviilipalvelusmies (1.5. asti)		
Larsson Bo	kirjastosihteeri (31.5. asti)		
Lehmus Jukka	atk-tukihenkilö	Erkkilä Miia	kehitysasiantuntija
Linnainmaa Irma	kirjastosihteeri	Hallantie Heikki	kehitysasiantuntija
Lähde Anni	kirjastosihteeri (18.5. – 31.8)	Hemminki Marianne	suunnittelija
Maijala Risto	suunnittelija	Hyppönen Olli	koulutus­päällikkö
Maikola Harri	kirjastosihteeri	Kela Vuokko	opintopsykologi (1.2. lähtien)
Malmgren Marja	suunnittelija	Koivukangas Paula	harjoittelija (1.2. - 30.4. ),
Marttila Jaakko	kirjastosihteeri		projektikoordinaattori (1.5. - 31.8)
Marvia Jaana	suunnittelija	Lindgren Hannamaria	osastosihteeri
Muhonen Ari	ylikirjastonhoitaja	Nuoreva Antti	tekninen
Mättö Merja	kirjastosihteeri		projektisuunnittelija
Mörttinén Eeva	sovellussuunnittelija	Rissanen Riikka	koulutus­päällikkö
Nevala Timo	toimistopäällikkö	Tapola Timo	opintopsykologi
Nevalainen Jouni	suunnittelija	Valovirta Taru	suunnittelija
Nieminen Kati	harjoittelija (15.8.-)	Yanar Anu	projektipäällikkö
Nieminen Saija	kirjastosihteeri		
Paalanen Tarja	julkaisusihteeri		

## Opetuksen ja opiskelun tuen henkilökunta 2009

Erkkilä Miia	kehitysasiantuntija
Hallantie Heikki	kehitysasiantuntija
Hemminki Marianne	suunnittelija
Hyppönen Olli	koulutus­päällikkö
Kela Vuokko	opintopsykologi (1.2. lähtien)
Koivukangas Paula	harjoittelija (1.2. - 30.4. ),
	projektikoordinaattori (1.5. - 31.8)
Lindgren Hannamaria	osastosihteeri
Nuoreva Antti	tekninen
	projektisuunnittelija
Rissanen Riikka	koulutus­päällikkö
Tapola Timo	opintopsykologi
Valovirta Taru	suunnittelija
Yanar Anu	projektipäällikkö

TKK Kirjasto  
**TILASTOT**

**TALOUS**

<b>Rahoitus</b>	2007	2008	2009
	1000 e	1000 e	1000 e
Teknilliseltä korkeakoululta	4 561,67	4 535,85	5 049,64
Muu julkinen rahoitus	81,53	289,16	239,69
Maksullisen palvelun tulot	207,18	187,50	158,02
Yhteensä	4 850,38	5 012,51	5 447,35

Suoran budjettirahoituksen osuus koko rahoituksesta 94,05 % 90,49 % 92,70 %

<b>Toimintakulut</b>	2007	2008	2009
	1000 e	1000 e	1000 e
Henkilöstökulut	1 888,37	2 111,68	2 197,44
Kirjastoaineistokulut	1 466,34	1 487,37	1 593,01
Tilakulut	1 259,27	1 278,73	1 329,11
Tietotekniikka ja tietoliikenne	88,52	98,69	113,30
Muut menot	145,82	124,69	133,42
Toimintakulut yhteensä	4 848,32	5 101,15	5 366,28

TKK:n rahoittamat hankkeet 45,20 0,00 0,00

<b>Kirjastoaineistokulut</b>	2007	2008	2009
	1000 e	1000 e	1000 e
Kirjastoaineistokulut yhteensä	1 466,34	1 487,37	1 593,01

<b>Elektroninen aineisto</b>			
FinELib-sopimukset (kausijulkaisut, tietokannat)	1 018,09	1 018,89	1 067,28
Muut kausijulkaisut	228,60	248,09	278,35
Muu elektroninen aineisto	32,64	72,96	150,22
Elektroninen aineisto yhteensä	1 279,33	1 339,94	1 495,84

<b>Painettu aineisto</b>			
Kausijulkaisut	66,25	38,94	31,83
Kurssikirjat	38,74	28,21	23,29
Muut monografiat	82,02	80,27	42,05
Painettu aineisto yhteensä	187,01	147,43	97,17

<b>HENKILÖSTÖ</b>	2007	2008	2009
Virat	54,00	57,00	57,00
Henkilötyövuodet	51,40	56,50	54,00
Budjettirahalla palkatut	47,40	53,70	51,20
Hankintarahoituksella palkatut	4,00	2,80	2,80
Henkilökunnan osallistuminen koulutukseen			
Koulutuspäivät yhteensä	322,00	288,00	281,00
Koulutusta saaneen henkilöstön määrä	52,00	50,00	40,00

## **KOKOELMAT**

<b>Kokoelmien suuruus</b>	2007	2008	2009
<b>Elektroninen aineisto</b>			
Kausijulkaisut (nimekkeet)	19 000	25 771	25 800
Verkossa/työasemilla olevat tietokannat (palvelut)	185	214	215
E-kirjat	292 547	300 380	303 737
<b>Painettu aineisto</b>			
Monografiat (niteet)	230 005	225 465	230 960
Kausijulkaisut (nimekkeet)	10 870	9 429	8 665
<b>Painetun aineiston kartunta</b>			
Monografiat (niteet)	7 610	7 216	6 338
Kausijulkaisut (nimekkeet)	85	90	134
<b>Saapuvat kausijulkaisut</b>			
Painetut (nimekkeet)	783	760	716
Elektroniset (nimekkeet)	19 000	25 771	25 800
Yhteensä (nimekkeet)	19 674	26 434	26 426
<b>Luettelointi</b>			
TEEMU-tietueiden määrä (pää- ja erilliskirjastot)	355 034	353 947	374 149
TEEMU-tietueiden määrä (pääkirjasto)	246 377	244 341	263 950
TEEMUun lisätyt tietueet yhteensä	41 697	12 401	14 998
Muihin tietokantoihin lisätyt tietueet yhteensä	23 148	19 871	21 130



## ASIAKASPALVELU

Käyttäjät	2007	2008	2009
<b>Teknillinen korkeakoulu</b>			
Opiskelijamäärä	14 535	14 282	14 384
Henkilöstömäärä	3 210	3 541	3 820
<b>Aktiivisten lainaajien määrä</b>			
TKK:n opiskelija	5 914	5 638	5 612
TKK:n henkilökunta	930	874	812
TKK:n sisäiset yhteensä	6 844	6 512	6 424
Ulkopuoliset	2 299	2 121	1 894
Aktiiviset lainaajat yhteensä	9 143	8 633	8 318
<b>Kirjastokäynnit</b>			
Käyntien määrä	235 984	233 479	232 957
<b>Lainaus</b>			
Kokonaislainaus (koti-, lukusali- uusinnat)	147 137	137 643	134 181
Itsepalvelulainat (automaatilla)	10 736	11 274	10 697
Itsepalvelu-uusinnat (TEEMU, www)	98 604	92 843	93 137
<b>Kaukopalvelu (kotimainen + kansainvälinen)</b>			
Annetut kaukolainat ja jäljenteet	2 496	1 935	1 547
Saadut kaukolainat ja jäljenteet	3 037	2 655	2 231
<b>Tietopalvelun toimeksiannot</b>			
Kokonaismäärä	1 388	1 269	1 253
<b>Käyttäjäkoulutus</b>			
Opetustunnit yhteensä	1 087	3 538	3 929
Opiskelijamäärät yhteensä	1 395	2 108	2 636
Fuksikoulutus, opiskelijamäärät	986	1 059	1 100
Verkkokurssit, opiskelijamäärät	129	79	48
<b>Käynnit kirjaston www-sivuilla</b>			
Käyntien määrä	8 868 034	10 047 754	9 953 387
<b>Elektronisten aineistojen käyttö</b>			
Tiedonhakujen määrä	173 103	144 654	401 702*
(* tilastointitapa muuttunut, v. 2009: CSA-kannat, ISIWoS, MathSciNet, SciFinder, Scopus)			
Tulosteiden määrä	291 849	353 627	807 909*
(* tilastointitapa muuttunut, v. 2009: ACM, ACS, APS+AIP, Annual Reviews, EBSCO, Elsevier: SD, Emerald, IEEE/IEE, JSTOR, Nature, Science Online, Springer, Wiley)			